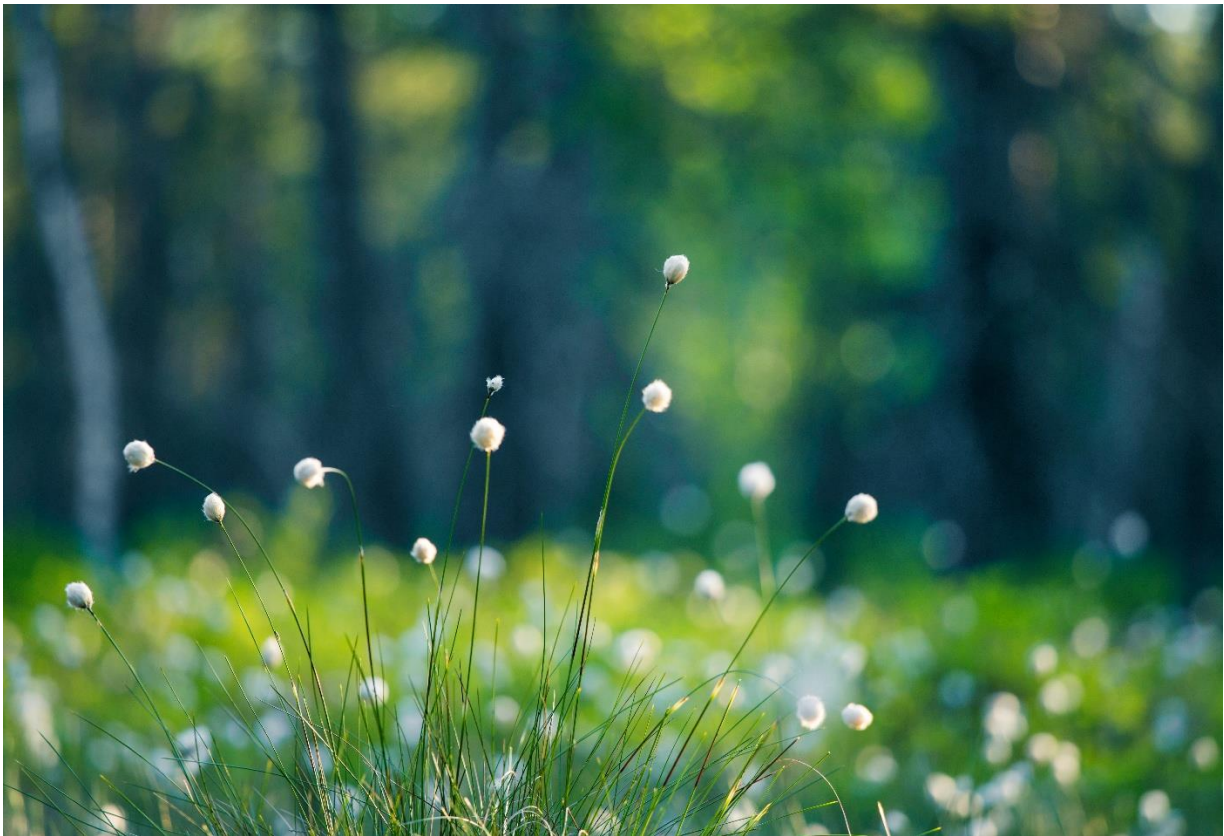

MIELI RY:N TOIMINTAKATSAUS 2025

Sisällys

1. MIELI SUOMEN MIELENTERVEYS RY	3
2. UUSI STRATEGIA 2025-2030 OHJAAMAAN TYÖTÄ TOIMINTAYMPÄRISTÖN MURROKSESSA	5
3. KRIISIAVULLA TUKEA JA HENKISTÄ KRIISINKESTÄVYYTTÄ	7
4. RIKOSUHRIPÄIVYSTYKSEN ASIAKASMÄÄRÄT KASVOIVAT	11
5. ASKELEITA KOHTI NUORTEN MIELENTERVEYSKRIISIN RATKAISUJA	12
6. TYÖIKÄISTEN JA IKÄÄNTYNEIDEN MIELENTERVEYSTYÖ	16
7. KANSALAISTOIMINTA JA YHTEISÖLLISYYS	21
8. VAIKUTTAMISTYÖSSÄ ISOKSI TEEMAKSI SOTE-JÄRJESTÖJEN TOIMINTAEDELLYTYSTEN PUOLUSTAMINEN	24
9. HYVÄ MAINE KANNATTELI JA TOI TUKEA	26
10. DIGIKYVYKKYYKSIÄ JA TEKOÄLYOSAAMISTA VAHVISTETTIIN	28
11. LIIKETOIMINTOJA KEHITETTIIN UUDEN STRATEGIAN MUKAISESTI	29
12. TALOUDEN SOPEUTUS ONNISTUI HALLITUSTI	30

1. MIELI SUOMEN MIELENTERVEYS RY

Vuonna 1897 perustettu MIELI ry on yksi maailman vanhimpia mielenterveysalan kansalaisjärjestöjä. MIELI ry:n tehtävänä on edistää Suomessa asuvien mielenterveyttä ja ehkäistä mielenterveyden ongelmia. Keskeistä toiminnassa on kriisiauttaminen puhelimesta, verkossa ja kasvokkain, itsemurhien ehkäisy, eri alojen ammattilaisille ja yksityisille kansalaisille suunnatut mielenterveyttä edistävät koulutukset, menetelmät ja materiaalit sekä vaikuttamistyö. MIELI ry:n jäsenkunnan muodostavat 53 jäsenyhdistystä ja 32 pääosin valtakunnallista yhteisöjäsentä. Jäsenyhdistyksissä on yhteensä 4700 henkilöjäsentä.

MIELI RY:N STRATEGIA 2025-2030

MIELI ry:n visio 2030

Suomi on vuonna 2030 ihmisoikeuksia kunnioittava yhteiskunta, joka vaalii väestön mielenterveyttä, hyvinvointia ja osallisuutta. Uudistuvassa kansalaisyhteiskunnassa otetaan vastuuta yhteisestä pärjäämisestä ja rakennetaan tulevaisuutta. MIELI on 100 000 ihmisen liike, joka rakentaa tulevaisuutta ja tulevaisuudenuskoa, ja luo itsensä uudelleen muuttuvassa toimintaympäristössä.

Perustehtävä

MIELI ry on kansalais- ja asiantuntijajärjestö, joka nostaa mielenterveyden teemoja päätöksentekoon yhteiskunnan eri tasoilla ja sektoreilla, vahvistaa Suomessa asuvien mielenterveyttä ja mielenterveysosaamista sekä tarjoaa tukea vaikeassa elämäntilanteessa ja ehkäisee itsemurhia. MIELI ry rakentaa yksilöiden, yhteisöjen ja koko yhteiskunnan resilienssiä, vahvistaa yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta ja luo edellytyksiä merkitykselliseen vapaaehtoistoimintaan.

Näitä asioita koko MIELI-järjestökenttä yhdessä tekee:

- Tuki ja apu vaikeassa elämäntilanteessa
- Mielenterveysosaamisen vahvistaminen
- Mielenterveyden teemojen esille nostaminen ja niihin vaikuttaminen
- Mielenterveyttä ja mielen hyvinvointia vahvistava toiminta

Kehittämistyön painopisteet:

- 100 000 ihmisen MIELI liikkeen rakentaminen, vapaaehtoisten määrän ja roolin kasvattaminen, uudistuvat rakenteet sisäisesti ja ulkopuolelle
- Väestön psyykkisen kriisinkestävyden vahvistaminen
- Nuorten ja nuorten aikuisten mielenterveyskriisiin vaikuttaminen, rinnalle painopisteenä myös ikääntyvän väestön psyykinen toimintakyky
- MIELI liikkeen rahoitusohjan vahvistaminen

Arvot

Inhimillisyys - Puolustamme oikeudenmukaisuutta, kunnioitamme moninaisuutta ja kohtaamme jokaisen arvostavasti, kuljemme rinnalla elämän kriiseissä.

Osallisuus - Edistämme mukanaoloa, yhteisöllisyyttä ja vapaaehtoistoiminnan elinvoimaisuutta.

Uudistajuus - Tunnistamme yhteiskunnallisia muutoksia, olemme rohkeita tarttumaan mahdollisuuksiin ja kehittämään omaa ydintoimintaamme. Opimme omista virheistämme ja uskallamme myös luopua.

Luotettavuus - Perustamme työmme asiantuntemukseen, avoimuuteen, tutkittuun tietoon ja arjen kokemukseen.

Turvallisuus - Vahvistamme pärjäämistä ja toivoa muuttuvassa maailmassa, edistämme vuoropuhelua ja rakennamme yhteistyötä.

2. UUSI STRATEGIA 2025-2030 OHJAAMAAN TYÖTÄ TOIMINTAYMPÄRISTÖN MURROKSESSA

Vuosi 2025 oli kansainvälisesti mutta myös suomalaiselle kansalaisyhteiskunnalle murroksen aikaa. Kansainvälistä poliittista ilmastoa leimasivat lisääntyvä vastakkainasettelu, epävakaus, demokratian toimintatapoja haastavat puhetavat sekä kansallismielisten ja autoritaarisia painotuksia korostavien liikkeiden vahvistuminen. Suomessa kehitys näkyi muiden muassa kansalaisjärjestöjen ja instituutioiden roolin kyseenalaistamisena erityisesti laita-oikeiston puheenvuoroissa. Kansantaloutta tasapainottamaan pyrkivät leikkaukset lisäsivät epävarmuutta ja eriarvoisuutta, ja haastoivat väestön resilienssiä. Maanpuolustus ja kokonaisturvallisuus korostuivat julkisessa keskustelussa, ja esimerkiksi presidentti Stubb uudenvuoden puheessaan korosti henkisen huoltovarmuuden merkitystä. MIELI ry osallistui aktiivisesti tammikuussa julkaistun Yhteiskunnan turvallisuusstrategian valmisteluun ja jalkauttamiseen. Strategiassa tunnistetaan kansalaisjärjestöjen rooli ja MIELI ry keskeisenä toimijana poikkeustilanteissa.

Hallituskauden mittavat valtionavustusleikkaukset alkoivat konkretisoitua ja aiotut lisäleikkaukset uhkasivat johtaa jopa sosiaali- ja terveystieteen hallitsemattomaan alasajoon.

Kärjistyvässä keskustelussa MIELI ry edelleen nousi esille myönteisenä esimerkkinä järjestöjen merkityksestä yhteiskunnassa ja haluttuna kumppanina, mutta sai myös kokea osansa järjestöihin kohdistuvasta negatiivisesta ja osin aggressiivisesta huomiosta.

MIELI ry:n uusi strategia vuosille 2025 - 2030 vahvistettiin kevään liittokokouksessa, mutta nopeasti muuttuneessa toimintaympäristössä sen toimeenpano oli jo käynnistynyt. Keskeisinä haasteina strategiassa korostuvat MIELI-liikkeen vahvistaminen ja rakenteellinen uudistaminen, taloudellisen aseman vahvistaminen esimerkiksi liiketoimintaa kehittämällä ja toimintaa tehostamalla, uuden teknologian, esimerkiksi tekoälyn näkemyksellinen hyödyntäminen. Nuorten mielenterveyskriisin rinnalle vahvistuvana toiminta-alueena strategia nostaa ikääntyvän väestön psyykkisen toimintakyvyn turvaamisen ja vahvistamisen.

Vuodelle 2024 toteutettujen taloudellisten sopeutustoimien, toteutettujen tehostamistoimien ja onnistuneen varainhankinnan ansioista vuodelle 2025 tehnyt vähän yli 0,5 miljoonan euron leikkaukset kyettiin ottamaan vastaan hallitusti. Venäjän- ja ukrainankieliset kriisipuhelinlinjat jouduttiin silti sulkemaan, ja asiantuntijatehtäviä jätettiin täyttämättä. Leikkausten rinnalla Sekasin-chat sai mittavan lisärahoituksen ja myös jäsenyhdistysten ikääntyneisiin suunnattu hanke sai rahoituksen vuosille 2025 - 2027 tilanteessa, jossa uusiin hankkeisiin kohdennettiin vain hyvin rajallinen resurssi. Koska vuoden 2025 leikkaukset kohdentuivat erityisesti isompiin järjestöihin ja isoimpiin avustuksiin, jäsenyhdistyksiin niitä ei juurikaan kohdistunut toimintavuonna, mutta uhka tuleville vuosille otettiin vakavasti.

Haastavissa olosuhteissa toiminnan volyyymi säilyi ennallaan ja jopa kasvoi. MIELI ry:n ja sen jäsenyhdistysten ylläpitämässä valtakunnallisessa kriisipuhelimessa ylitettiin 110 000 vastatun puhelun raja, ja kaikkiaan kriisityön kohtaamisten määrä verkostossa nousi jopa 180 000 kohtaamiseen. Sekasin-chatissa koko verkoston kohtaamisten yhteenlaskettu määrä nousi 55 000 käytyyn keskusteluun. Varainhankinnan mahdollistamana kyettiin käynnistämään uusi Sekasin Live -toimintamuoto yhteistyössä kriisikeskusverkoston kanssa. Ikäihmisten mielenterveystyön resursseja vahvistettiin ja uuden ikääntyvä mieli -koulutuksen käyttöönottoa valmisteltiin. Vapaaehtoisten koulutusta, tukea ja rekrytointia tehostettiin.

Vaikuttamistyössä mielenterveysjärjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen väistämättä korostui toimintavuonna sekä MIELI ry:n omassa työssä että MIELI ry:n hallinnoimassa mielenterveysjärjestöjen Mielenterveyspoolissa. Mielenterveyspoolin organisoimaan mielenosoitukseen syksyn budjettiriihen yhteydessä liittyi lopulta 164 organisaatiota ja siihen osallistui noin 700 ihmistä. Vaikuttamistyötä tehtiin kuitenkin myös muissa teemoissa. Kevään kunta- ja hyvinvointialuevaaleja ennen järjestettiin webinaareja ja jaettiin materiaaleja ehdokkaille, ja uusi webinaarisarja järjestettiin uusille hyvinvointialuepäätäjille syksyllä. Keskeistä oli myös vaikuttaminen mielenterveysstrategian, itsemurhien ehkäisyohjelman ja mielenterveyden edistämisen periaatepäätöksen toimeenpanoon sekä keväällä voimaan tulleen nuorten terapiatakuun kehittämiseen.

3. KRIISIAVULLA TUKEA JA HENKISTÄ KRIISINKESTÄVYYTTÄ

Muutokset globaalissa turvallisuusympäristössä ja Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen näkyivät kriisityössä toivottomuuden kasvuna. Suomen talousvaikeuksien ja hallituksen leikkausten seurauksena taloudelliset huolet koskettivat enemmän kaikkia sosioekonomisia ryhmiä. Hyvinvointialueiden säästöjen myötä julkiset palvelut koettiin riittämättöminä ja esimerkiksi itsetuhoisena lähetetään päivystyksestä kotiin. Kansalaispulssissa kansalaisten luottamus terveydenhuoltoon laski merkittävästi 2025 aikana. Toisaalta ihmisten kokemus sote-palveluista kun he ovat niiden piirissä, ei ole heikentynyt. Keväällä tehdyssä Kriisikeskusbarometrissä ilmeni, että kriisikeskusten näkökulmasta palveluiden parantamisessa hyvinvointialueilla kuitenkin hieman edistytty.

Tarve kriisiavulle säilyi korkealla ja siihen pystyttiin vastaamaan hyvin: kriisikeskusverkostossa saavutettiin ennätyselliset yli 180 000 kohtaamista huolimatta kuuden prosentin eli noin 200 000 euron avustusleikkauksista kriisiauttamiseen. Tämä oli mahdollista vahvistamalla vapaaehtoisuutta, uudistalla toimintatapoja ja laajentamalla rahoituspohjaa.

Kriisiavussa ennätysten vuosi

MIELI Kriisipuhelimessa ja Kriisichatissa yllettiin molemmissa uusiin ennätyksiin, 111 000 vastattuun puheluun ja chatissa lähes 5000 yhteydenottoon. Vastausprosentti nousi puhelimesta 35 ja chatissa 46 prosenttiin, minkä ansiosta tavoitettiin aiempaa enemmän itsetuhoisuudesta, talouteen liittyvistä huolista, päihdeistä sekä peli- ja päihderiippuvuudesta huolissaan olevia. Miehiä ja nuoria tavoitettiin myös enemmän. Itsetuhoisuus näkyi eniten MIELI Kriisichatissa, jossa aukioloaikoja pystyttiin laajentamaan lahjoitusvaroin.

Vapaaehtoisten vastaamien yhteydenottojen määrä nousi Kriisichatissa 32 prosentilla ja Kriisipuhelimessa 12 prosentilla. Vapaaehtoistoimintaan panostettiin käynnistämällä uusi etävapaaehtoisuuden muoto syyskuussa, joka käynnistyi MIELI Kriisichatista.

Tehokkuutta lisättiin suunnitelmallisesti ohjaamalla kriisikeskusten päivystysvuoroja ruuhka-aikoihin sekä lisäämällä Puvek-kriisikeskusten vuoroja. Päivystyksellisen ja vastaanottotyön rinnalle kehitettiin uusia työmuotoja, joita kriisityöntekijät voivat sujuvasti toteuttaa esimerkiksi vastaanottoajan peruuntuessa. Kriisivastaanottotyön raameja noudattavaa tukea kirjoittaen tarjoava MIELI Kriisimeili käynnistettiin vuoden lopussa.

Englanninkielisen Kriisipuhelimen linjan aukioloaika pystyttiin laajentamaan neljästä tunnista 12 tuntiin viikossa. Englanninkielistä linjaa markkinoitiin ja sinne otti yhteyttä erityisesti yksin huoltensa kanssa Suomessa eläviä kansainvälisiä opiskelijoita.

Tukinet-sivuston pitkään käynnissä ollut uudistus valmistui ja avattiin onnistuneesti joulukuussa 2025. Uusi sivusto on käyttäjäkyselyn perusteella aiempaa toimivampi ja parempi.

Kriisikeskusverkostossa oli yhteensä kasvokkaisia kriisivastaanoton kohtaamisia yli 38 000. MIELI ry:n omassa kriisikeskuksessa Helsingissä ja Vihdissä kriisivastaanotolla oli asiakaskohtaamisia yli 4000 ja vertaistukiryhmissä 1400. Kriisikeskusverkosto aktivoitui ohjaamaan enemmän etäryhmiä kahden kriisikeskuksen yhteistyöllä, mitä edisti verkoston yhteinen ryhmätoiminnan kehittäjäryhmä. Asiakaspalautteen nostoon panostettiin ja sitä saatiin varsin hyvin: palautetta saatiin vastaanotoilla 73 prosentilta ja ryhmissä 83 prosentilta asiakkaista. alautteissa näkyi selvästi ihmisten kokema muutos: toiveikkuus ja toimintakyky olivat lisääntyneet ja itsetuhoiset ajatukset vähentyneet. Maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden määrä kriisivastaanotolla Helsingissä kasvoi 35 prosenttiin asiakkaista vastaanottokeskusten lopetettua oman kriisityönsä.

Helsingissä ja Vihdissä panostettiin kriisiavun ja vapaaehtoistoiminnan viestintään alueiden asukkaille somemarkkinoinnilla, paikallislehdissä, tapahtumissa ja jalkautumalla kirjastoihin ja yhteis palvelupisteisiin. Yhteistyötä Länsi-Uudenmaan ja Vantaa-Keravan hyvinvointialueiden sekä Helsingin mielenterveystoimijoiden kanssa tiivistettiin.

Itsetuhoisuus näkyi kriisityössä laajasti

MIELI Kriisipuhelimessa käytiin vuorokaudessa 22 keskustelua itsetuhoisuudesta, kolme enemmän kuin edellisenä vuotena. Näistä neljässä tilanne oli akuutti. Itsetuhoisuudesta puhuvat eniten nuoret aikuiset naiset. Kriisichatissa nousu oli vielä suurempaa. Itsetuhoisten yhteydenottojen määrä nousi todennäköisesti myös siksi, että päivitystä oli onnistuttu vahvistamaan ja yhteydenottajat pääsivät paremmin läpi.

Itsemurhien ehkäisykeskuksen asiakasmäärä nousi viidenneksen. Erityisesti kasvoi vakavista itsetuhoisista ajatuksista kärsivien ja itsemurhaa yrittäneiden läheisten kriisiavun tarve. Myös itsemurhavaaraa työssään kohtaaville ammattilaisille tehtiin enemmän konsultaatioita. Uutena toimintamuotona järjestettiin kriisiapua yhteisöihin, kuten oppilaitoksiin ja työyhteisöihin, joissa oli koettu itsemurhakriisi. Asiakkaita oli noin 300 ja asiakaskäyntejä reilu 1000.

Itsemurhan tehneiden läheisille järjestetyt vertaistukiryhmät täydensivät merkittävästi tukea, mitä on vähän tarjolla julkisissa palveluissa. Sekasin Kollektiivin kanssa järjestettiin verkkovanhempainilta vanhemmille ja itsetuhoisten nuorten kanssa työskenteleville.

Itsemurhien ehkäisykeskuksen koulutuksiin osallistui 5650 henkilöä. Osa koulutuksista toteutettiin maksullisina ja omarahoitteisina STEA:n uuden linjauksen mukaan. Tämä ei vähentänyt koulutusten kysyntää. Linity-menetelmäkoulutusta järjestettiin tilauksesta Itä-Uudenmaan ja Pohjanmaan hyvinvointialueille. Lapin hyvinvointialueen kanssa käynnistettiin etäyhteyksin toteutettava e-Linity-pilotti, jossa pyritään tavoittamaan etävastaanotolle itsemurhavaarassa olevia henkilöitä erityisesti haja-asutusalueilla.

Viola Raninin säätien tuella järjestettiin Surunauha ry:n ja kulttuuritoimijoiden kanssa yleisölle avoin keskustelutilaisuus keskustakirjasto Oodissa sekä ammattilaisille suunnattu seminaari, jotka molemmat striimattiin. Lisäksi Traficom ja Omaishoitajaliiton kanssa toteutettiin koulutusvideot itsemurhavaaran tunnistamisesta ja puheeksi otosta.

Itsemurhista puhuttiin ja uutisoitiin erityisen paljon kesällä ja alkusyksyllä Jätkäsaressa ja eduskunnassa tapahtuneiden itsemurhien vuoksi. MIELI ry:n kriisiavun kanavat sekä asiantuntijat olivat uutisoinnissa hyvin esillä. Median kanssa käytiin myös vuoropuhelua vastuullisesta uutisoinnista, jota haastoi tapausten käsittely sosiaalisessa mediassa.

Henkiseen kriisinkestävyys nousevana teemana

Henkiseen kriisinkestävyyteen suunnattiin voimavaroja kriisityössä. MIELI ry osallistui aktiivisesti tammikuussa julkaistun Yhteiskunnan turvallisuusstrategian valmisteluun ja jalkauttamiseen. Strategiassa tunnustetaan kansalaisjärjestöjen rooli ja MIELI ry keskeisenä toimijana poikkeustilanteissa. MIELI ry:n asiantuntemukselle henkisen kriisinkestävyydessä on yhteiskunnallista tilausta ja järjestö osallistuikin erilaisiin kokonaisturvallisuuden ja varautumisen asiantuntijaryhmiin muun muassa Sitran yhteiskunnallisen turvallisuuden tulevaisuusfooriin. Etelä-Suomen aluehallintoviraston järjestämässä alueellisessa Kaakko25-harjoituksessa MIELI ry järjesti Työterveyslaitoksen ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa henkisen kriisinkestävyyden osuuden. MIELI ry:n asiantuntijoita pyydettiin osallistujiksi alueellisille maanpuolustuskursseille, ja kursseilla koulutettiin MIELI ry:n kriisiavusta. Kriisikeskusten

osallistumista alueelliseen varautumiseen tuettiin.

MIELI ry:n oma valmiusharjoitus järjestettiin tammikuussa 2025. Harjoituksessa testattiin järjestön oman valmiusryhmän, johdon ja kriisikeskusverkoston hälyttämistä tilanteessa, jossa kriisiapua pitää pystyä nopeasti laajentamaan.

Mielenterveyden näkökulma radikalisoitumisen ehkäisyssä vahvistui RE-MAP-hankkeen kautta, joka päättyi EU:n sisäisen turvallisuuden rahaston tukemana kolmivuotisena hankkeena. Hankkeessa koulutettiin laajasti ammattilaisia ja uutena innovaationa yhteisömentoria, jotka edustivat yhteisöjä eri kulttuuritaustoista puhuen kahdeksaa eri kieltä. Yhteisömentorit jalkautuivat omiin yhteisöihinsä ja pitivät työpajan radikalisoitumisen ennaltaehkäisystä, mielenterveyden ja resilienssin vahvistamisesta omille yhteisöilleen. Hankkeen myötä MIELI ry:n pohjoismainen ja kansainvälinen yhteistyö radikalisoitumisen ennaltaehkäisyssä vahvistui ja Oulun yliopistoon valmistui opinnäytetyönä selvitys psykososiaalisen tuen tarpeesta terrorismin uhreille.

Ikäihmiset ja jalkautuva työ uusina avauksina

Kriisiavun kehittämistä ikääntyvien tarpeisiin tehtiin keväällä käynnistyneessä STEAn rahoittamassa Mielen voimaa 75+ -vuotiaille – hankkeessa, jossa MIELI Kriisikeskus Helsinki on yksi osatoteuttaja sekä koordinoi tätä viiden kriisikeskuksen yhteishanketta. Ikäihmisille tarjottiin heille kohdennettua kriisivastaanottoa, vertaistukiryhmiä, Mielen lukutaito -koulutuksia sekä tehdään etsivää työtä.

Syyskuussa alkoi STM:n rahoittaman Mielenterveysapu-hankekokonaisuuden MIELI Piste-hanke Etelä-Karjalassa, Päijät-Hämeessä ja Pohjois-Karjalassa, mitä koordinoi MIELI ry. Tavoitteena on luoda ajanvarauksettomia keskusteluapupaikkoja erilaisiin arkiympäristöihin ja toimistoaikojen ulkopuolella, jotta tavoitetaan ihmisiä mahdollisimman laajasti jo ennen kuin asiat kriisiytyvät.

Huomiota tuloksellisuuteen, laatuun ja vaikuttavuuteen

Kriisiauttamisen tuloksellisuutta seurataan asiakkaiden tulostittarilla. Toiveikkuuden kokemus, hyvinvointi ja toimintakyky nousivat merkittävästi. Keskimäärin kriisivastaanotolla käytiin 2,3 kertaa. Pitkäaikaisemmasta vaikutuksesta kerättiin tietoa uusimalla kriisivastaanoton asiakasseuranta kolme kuukautta kriisivastaanoton päättymisen jälkeen. Ihmisten toiveikkuus ja kokemus kriisiavun merkityksestä pystyi erittäin korkealla tasolla kolmen kuukauden jälkeen. Osallistujia saatiin 259 ja vastausprosentti oli erinomainen (86%).

Myös anonyymien kertaluonteisen keskusteluavun vaikuttavuutta puhelimesta ja verkossa seurattiin. Päivystäjät kysivät kahden viikon ajan kriisi asiakkaalta keskustelun lopuksi heidän omaa arviotaan keskustelun merkityksestä (N=158). Muutos oli selvä: asteikolla 1–5 vointi oli ennen keskustelua 1,8 ja sen päättyessä 3,5 (ka). Tulos tukee päivystäjien tekemää arviointia jokaisesta keskustelusta: kun yhteydenottaja jätti palautetta, 98 prosenttia oli kiittävää. Vaikka tilanteet ovat haastavia ja ongelmat aiempaa monimuotoisia, yksikin keskustelu auttaa. Yhteydenottajat kertovat mm. tulleen kuulluksi, rauhoittuneensa, saaneensa uusia näkökulmia ja toivoa.

Kriisikeskusten laadunarvioinnin kierros saatiin päätökseen keväällä 2025. Tulosten perusteella kriisiauttamisen linjaukset päivitettiin sekä laadittiin kriisikeskusverkoston yhteiset suositukset yhtenäiseen ja laadukkaaseen kriisityöhön. Laadun vahvistaminen jatkui kriisityöntekijöiden täydennyskoulutuksessa, jossa aloitti syksyllä toinen opiskelijaryhmä.

Kriisityön vapaaehtoisuuteen uusia muotoja

Vapaaehtoisuuteen panostaminen ja määrän kasvattaminen on MIELI ry:n strateginen tavoite. Kriisityön vapaaehtoiseksi liittymistä helpotettiin uudella etävapaaehtoisuudella sekä laajentamalla verkkokoulutusta eri vapaaehtoisuuden muotoihin. Verkkokoulutuksen myötä on mahdollista liittyä mukaan pitkin vuotta ja etävapaaehtoisuus laajensi mahdollisuuksia liittyä mukaan mistä päin Suomea tahansa.

Kriisityön vapaaehtoisuuteen panostaminen tuotti tulosta. Vapaaehtoisten käymien keskustelujen osuus nousi 12 prosentilla Kriisipuhelimessa, missä 45 prosenttia keskusteluista on koulutettujen vapaaehtoisten käymiä. Kriisichatissa vapaaehtoisten vastaamien yhteydenottojen määrä nousi 32 prosentilla ja vapaaehtoisten panos toi merkittävän lisäyksen Kriisichatin päivystykseen. Myös Huolituoli-vapaaehtoisuus kiinnosti ja kesän festareihin osallistuttiin näkyvästi monella paikkakunnalla.

Kriisityön vapaaehtoisista 93 prosenttia koki saavansa tarvittavaa tukea ja ohjausta tehtävässään. Verkkokoulutukseen osallistuneista 91 prosentin mielestä osallistuminen verkkokoulutukseen oli helppoa ja kätevää. Koulutus oli sisällöltään laadukas ja laajuudelta riittävä 94 prosentin mielestä.

Vapaaehtoistoiminnan koordinaattoreille järjestettiin säännöllisiä työmuototapaamisia ja tuotetaan materiaaleja. Kriisikeskusten vapaaehtoistoiminnan koordinaattoreista 94 prosenttia katsoi, että vapaaehtoistoiminta on vahvistunut.

Vapaaehtoisia koulutettiin aiempaa enemmän mutta heitä myös lopetti enemmän eli rotaatio on kiihtynyt. Toimintaa onkin edelleen muokattava vastaamaan tähän haasteeseen.

Varautumista rahoitusleikkauksiin ja rakenteiden uudistamiseen

Kriisikeskusverkosto valmistautui edelleen laskeviin avustustasoihin pyrkimällä laajentamaan rahoituspohjaansa valtakunnallisessa ja alueellisessa kriisityössä muun muassa osallistumalla yhdessä verkostona STM:n hankehakuun, mistä saatiin hanke kolmelle hyvinvointialueelle. Kriisiauttamiseen tulleita lahjoitusvaroja ohjattiin alueellisille kriisikeskuksille lomakausien päivystyksen vahvistamiseen.

Kriisikeskusverkostossa jatkettiin hallinnollisten rakenteiden uudistamista varautuen tuleviin avustusleikkauksiin. Kriisikeskuksille tehdyn kyselyn perusteella toivotuin suunta oli yhdistää kriisikeskuksia 10–12 yksikköön, jotka toimisivat kukin useammalla hyvinvointialueella. Tavoitteena olisi turvata paikalliset toimipisteet hallintoa karsimalla. Myös yhteishankintojen ja -järjestelmien lisäämistä kannatettiin. Hallinnollisista uudistuksista toteutui Mikkelin ja Savonlinnan kriisikeskusten yhdistyminen Etelä-Savon Mielenterveys ry:lle. Samoin käynnistyi Hyvinkäällä toimivan kriisikeskus Hymisen liikkeenluovutus MIELI ry:lle jäsenyhdistys MIELI Hyvinkään Mielenterveys ry:n aloitteesta sekä Pohjois-Savon ja Etelä-Savon yhteistyö, jossa Kuopion ja Etelä-Savon kriisikeskuksilla on yhteinen johtaja. Pirkanmaalla kokeiltiin myös yhteisjohtajuutta: Tampereen Osviitassa toimi johtajana Sastamalan Kriisikeskus Tukitalon johtaja.

4. RIKOSUHRIPÄIVYSTYKSEN ASIAKASMÄÄRÄT KASVOIVAT

Rikosuhripäivystys (RIKU) tukee rikoksen uhreja, heidän läheisiään ja rikosasiassa todistavia ja tekee vaikuttamistyötä uhrien aseman parantamiseksi. RIKUn asiakasmäärä kasvoi, vaikka henkilöresurssi pysyi edellisvuoden tasolla.

Asiakkaiden yhteydenotoista suurin osa, 21 prosenttia, liittyi lähisuhdeväkivaltaan, 15 prosenttia seksuaalirikoksiin, 12 prosenttia omaisuusrikoksiin ja kahdeksan prosenttia pahoinpitelyihin. Ihmiskaupan uhrien erityistukipalveluissa asiakasmäärä oli lähes 1500.

RIKUn yksittäisten asiakkaiden määrä eri palveluissa oli yhteensä 31300, kun vastaava luku vuonna 2024 oli 30800. Tukisuhteita oli 9800. Rikosuhripäivystys 116 006 -puhelinpalvelussa vastattiin vuoden aikana 7500 puheluun. RIKU-chatissa asiakkaita oli noin 5500 ja Juristin puhelinneuvonnassa 1190. Asiakkaista kolme neljästä oli naisia. RIKUn asiakkaista noin 7800 tuli palveluun poliisin ohjaamana, missä toteutui 12 %:n kasvu.

Peruspalveluissa henkilötyövuosia kertyi 60. Vapaaehtoisia oli 510. Matalan kynnyksen tukipalvelua toteutettiin sopeuttamistoimien seurauksena loppuvuodesta 22 palvelupisteessä eri puolilla Suomea kuuden aluetoimiston koordinoimana. RIKUlla on myös valmiusjärjestelmä, joka voidaan ottaa käyttöön laajoissa rikostapahtumissa.

Vaikuttamistyön keskiössä olivat naisiin kohdistuvan väkivallan torjunnan direktiivin toimeenpano, rikosprosessin sujuvoittaminen, uhripoliittinen toimenpideohjelma sekä ihmiskaupan uhrien asema.

MIELI ry toimii Rikosuhripäivystyksen (RIKU) valtakunnallisena koordinaatiojärjestönä. Oikeusministeriö on vuonna 2017 antanut RIKUlle julkisen palveluveloitteen toimia EU:n rikosuhridirektiivin edellyttämien yleisten tukipalveluiden tuottajana Suomessa vuosina 2018–2027. Rikosuhripäivystystä toteuttavat MIELI ry:n koordinoimana Ensi- ja turvakotien liitto, Kirkkohallitus, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Suomen Punainen Risti ja Suomen Setlementtiliitto.

MIELI ry:ssä toimi RIKU-osasto, johon kuului Rikosuhripäivystyksen keskustoimisto sekä Etelä-Suomen aluetoimisto. Aluetoimistossa oli vuoden loppuessa neljä palvelupistettä: Helsinki, Itä-Uusimaa, Länsi-Uusimaa sekä Päijät-Häme ja Kymenlaakso. Palvelupisteiden toimipaikoista tarjottiin neuvontaa ja ohjausta puhelimitse, chatissa sekä henkilökohtaisissa tapaamisissa.

Alueella työskenneltiin vuoden aikana yhteensä noin 6800 asiakkaan kanssa, joista palvelupisteissä kohdattiin lähes 4500 asiakasta ja valtakunnallisissa palveluissa yli 2300 henkilöä. Tukisuhteita Etelä-Suomen alueella oli vuoden aikana runsaat 1700. Asiakkaiden tukena alueella toimi noin 90 vapaaehtoista.

5. ASKELEITA KOHTI NUORTEN MIELENTERVEYSKRIISIN RATKAISUJA

Nuorten mielenterveyskriisin ratkaisujen löytäminen vaatii pitkäjänteistä työtä ja monialaisia, rohkeitakin kokeiluja. Niin MIELI ry:n strategian kuin valtakunnallisen Mielenterveysstrategian painopisteiden toteuttaminen – lasten ja nuorten mielenterveyden vahvistaminen - on edelleen aikaisempien vuosien tapaan relevantti ja akuuttikin kokonaisuus useiden eri indikaattoreiden näyttäessä erityisesti nuorten pahoinvoinnin olevan edelleen korkealla tasolla.

Opetus- ja kasvatus sekä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten mielenterveysosaamisen lisääminen on tehokas keino varmistaa, että jokaisella lapsella ja nuorella on ympärillään aikuisia, jotka osaavat tukea heitä. Myös muiden lasten ja nuorten arjessa olevien aikuisten, kuten vanhempien ja harrastustoimijoiden osaamisen vahvistaminen on tärkeää. Nuorten pahoinvointi näkyy päivittäin kouluissa ja muissa nuorten arkiympäristöissä, ja opettajat sekä muut kasvattajat kaipaavat tukea pahoinvoinnin kohtaamiseen. Nuoria kohtaaville ammattilaisille suunnattujen koulutusten kautta lähes nuorta 289 000 sai arkeensa lisää mielenterveystaitoja ja mielenterveyttä edistävää kohtaamista.

Mielenterveyden edistämisen perus- ja teemakoulutuksiin sekä avoimiin webinaareihin osallistui lähes 8300 ammattilaista. Erityisen paljon kysyntää oli teemakoulutuksille, joiden tavoitteena on tarjota nuoria kohtaaville ammattilaisille lisäosaamista ja keinoja nuorten pahoinvoinnin kohtaamiseen. Uusia teemakoulutuskokonaisuuksia olivat Sosiaalinen media ja nuorten mielenterveyden tukeminen, Oppimisen tuen uudistus ja mielenterveyden tukeminen sekä Koulukiusaaminen ja mielenterveys.

Varhaiskasvattajille suunnattuihin koulutuksiin osallistui yhteensä lähes 900 ammattilaista. Eniten ammattilaisia koulutettiin Mielenterveystaitoja Eläinlasten Rauhametsä -koulutuskokonaisuuden kautta, joka on suunnattu varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa työskenteleville ammattilaisille.

Perhe- ja psykoterapian asiantuntemukseen pohjautuviin, ammatillisiin täydennyskoulutuksiin osallistui yhteensä lähes 2800 henkilöä. Keskeisiä koulutuksia olivat Perhearviointi- ja Perhekompassi -koulutukset, Kriisityön-koulutukset sekä uutena Kriisityö lastensuojelussa koulutus. Erityisesti Vaativat kohtaamiset asiakastyössä sekä Kriisit ja selviytyminen koulutuksien kysyntä kasvoi vallitsevan maailman tilanteen vuoksi. Perustyön helpottamisen lisäksi koulutuksilla haluttiin lisätä ja vahvistaa myös henkistä kriisinkestävyttä.

Erialaisten puheenvuorojen ja tilauskoulutusten kautta vahvistettiin lähes 1500 henkilön mielenterveysosaamista. Tilaisuuksia järjestettiin mm. suoraan nuorille, vapaaehtoisille, seurakunnan ja nuorisolan ammattilaisille mm. nuorten ahdistuksesta, sosiaalisen median vaikutuksista mielenterveyteen, ulkopuolisuuden tunteesta sekä toiveikkuudesta nuoruudessa.

Nuori mieli urheilussa ja Nuori mieli harrastuksessa -toiminnalla vahvistettiin nuorten kasvuympäristöissä tärkeiden valmentajien, harrastusohjaajien ja harrastavien nuorten vanhempien mielenterveysosaamista kannustamalla heitä ottamaan käyttöön verkkokurssien opit. Tietoisuutta verkkokursseista levitettiin monikanavaisella viestinnällä sekä laajalla verkostoyhteistyöllä. Verkkokurssien suorittaneita oli vuoden aikana yhteensä yli 5 500. Lisäksi valmistui Huolen puheeksi ottaminen harrastuksissa -verkkokurssi.

Vanhemmille tarjottavaa tukea ja mielenterveysosaamisen lisäämistä vahvistettiin monin eri tavoin. Vanhemmille tarjottiin valtakunnallisia verkkovanhempainiltoja teemoista: Eniten ahdistaa kaikki, Nuori somen syövereissä ja Pamahtiko ovi kiinni? -kysy silti mitä kuuluu. Etätoteutusten lisäksi toteutettiin tilauksesta vanhempainiltoja yhteistyökumppaneiden (SOS-Lapsikylä, Aseman lapset ja IE-keskus) ja eri kuntien varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa. Vanhempainillat tavoittivat yhteensä lähes 1100

osallistujaa.

Toimintavuonna tuotettiin kahdeksan Kuule ja näe minut -lyhytvideota vanhemmille sekä kolme asiantuntijavideota nuorten mielenterveyden tukemisesta. Videot tavoittivat Instagramissa keskimäärin 10 000 tiliä per video. Lisäksi hankeyhteistyönä tuotettiin vanhempainiltojen video- ja tehtävämateriaaleja koulujen käyttöön perheen hyvinvoinnista arjessa, perhedynamiikasta ja kunnioittavasta vuorovaikutuksesta. Toimintavuonna käynnistyi myös Jyväskylän yliopiston psykologian laitoksen kanssa yhteistyössä NUORVA-tutkimus vanhempien hyvinvoinnista ja tuen tarpeista (2025–2027), kun perheessä on 12–22-vuotias mielenterveyden oireita tai neuropsykiatrisia haasteita kokeva nuori.

Palautteiden perusteella kokemus vanhempia tukevasta työstä oli rohkaisevaa ja työtä jatketaan tulevana toimintavuonna.

”Myös hiljainen ja näkymätön teini voi olla ihan normaali ja ok”

”Vanhemmat tarvitsevat rohkaisua keskustella nuoren kanssa hankalilta tuntuista asioista”

”Läsnä olemista ei voi olla liikaa ja että oman puhelimen käyttöön pitää puuttua enemmän”

Hankkeista lisäosaamista erityiskysymyksiin

Ympäristökriisin haitallisia mielenterveysvaikutuksia torjuttiin Ympäristö ja tulevaisuus mielessä -hankkeella (2023–2025), joka pyrkii vahvistamaan nuorten ympäristötunnetaitoja, tarjoamaan nuorille tukea sekä lisäämään aikuisten valmiuksia kohdata nuorten ympäristöahdistusta. Hanketta toteuttivat MIELI ry, Tunne ry ja Nyyti ry. Toimintavuonna hankkeen eri tilaisuuksissa kohdattiin lähes 2 000 henkilöä, joista nuoria oli 41 prosenttia. Hankkeen keskeisimpiin toimintavuoden tuloksiin kuuluivat Ympäristö ja tulevaisuus mielessä -verkkokurssin valmistuminen, joka sisällytettiin osaksi Helsingin yliopiston koulutustarjontaa. Lisäksi uusina materiaaleina tuotettiin muun muassa Ympäristö ja tulevaisuus mielessä -keskustelukortit ja Kestävän arjen keskustelutuokio -konsepti.

Monikulttuuristen nuorten hyvinvointia vahvistettiin MIELI ry:n ja Diakonissalaitoksen Vamos Mieli -yhteishankkeessa (2023–2025). Hankkeessa kehitettyjä toimintamalleja levitettiin ammattilaisille ja vapaaehtoisille koulutusten avulla ja niiden tueksi tuotettiin Nuoret ja mielenterveys -verkkokurssi kulttuurisensitiivisiin kohtaamistyöhön ja Monikulttuuriset nuoret ja mielenterveys -opas kohtaavan työhön. Hankkeen toimintaan osallistui yhteensä lähes 390 nuorta, vanhempaa ja ammattilaista.

Nuorisotyö liikuttajana -hanke (2024–2025) on MIELI ry:n ja Helsingin kaupungin nuorisopalveluiden yhteishanke. Hankkeessa tuettiin nuorten mielen hyvinvointia nuorisotyössä liikkumisen keinoin. Vuonna 2025 hankkeessa tuotettiin Liikutaan! -digityökalu ja Liikkuva nuori, hyvinvoiva mieli -verkkokurssi nuorisotyöhön sekä koulutettiin nuorisotalon ammattilaisia. Kehittämistyö tehtiin yhteistyössä nuorisotalon ohjaajien kanssa ja toiminnassa kohdattiin lähes 1200 nuorisotalon ammattilaista.

YLVA – ylivelkaantuneiden vanhempien mielenterveyden tukeminen -hankkeessa (2022–2025) käynnistyi viimeinen hankevuosi, jonka aikana kohdattiin ja koulutettiin lähes 1400 kirkon, järjestön ja sote-alan ammattilaista ja vapaaehtoista sekä ammattikorkeakoulun sote-alan opiskelijaa. Talousvaikeuksissa oleville vanhemmille suunnattiin, Jos velka valvottaa -vaikuttamiskampanja, jonka yhteydessä järjestettiin kaksi kaikille avointa teema-chatia. Kampanjaa edeltävänä aikana järjestettiin somekysely (n=441) talousvaikeuksien mielenterveys vaikutuksista ja hoitoon pääsystä.

”Kiitos hyvästä tietoiskusta. Käyn tämän läpi tukitoimijoidemme kanssa mielelläni, sillä peruskoulutuksessahan ei juurikaan talousasioihin ole puututtu.”

Välmående barnfamiljer -hankkeen tavoitteena on levittää mielenterveysosaamista sekä juurruttaa menetelmiä, materiaaleja ja työotteita ruotsinkielisille ammattilaisille ja vanhemmille. Kehittämis- ja kouluttamistyön kautta kohdattiin yli 130 sosiaali-, terveys- ja kasvatuksen alan ammattilaista sekä tapahtumissa ja tilaisuuksissa lähes 900 lasta, nuorta ja vanhempaa.

Lapset puheeksi ®-työssä on levitetty, kehitetty ja juurrutettu Lapset puheeksi -toimintamallia eri organisaatioille, kunnille ja hyvinvointialueille. Toiminnassa kohdattiin yli 2500 johtajaa, päättäjää, ammattilaista ja muuta verkostoihin kuuluvaa eri tilaisuuksissa. Työssä kehitettiin Mielenterveystalon omahoito-ohjelmiin Perheen mielenterveyden omahoito-ohjelma, joka perustuu Lapset puheeksi -lähestymistapaan. Uusia Lapset puheeksi -kouluttajien kouluttajia valmistui seitsemän, kouluttajia kuusi ja menetelmäosaajia 1500. Hyvinvointialueilta saadun menetelmäkoulutuspalautteen (n 564) mukaan 93 prosenttia vastanneista kokee, että sai koulutuksesta tarvitsemaansa osaamista ja 75 prosenttia koki mielenterveysosaamisensa lisääntyneen. Uusien valmistuneiden Lapset puheeksi -osaajien kautta tavoitettiin lähes 2400 vanhempaa. Lapset puheeksi työhön kohdentuvan Let's talk about children EU hankkeen päättyessä alkuvuodesta 2026 työ siirtyy MIELI ry:n omaksi perustyöksi ja jatkamme Lapset puheeksi työn kansallisena kotipesänä.

Kesällä 2025 käynnistettiin uusi innovatiivinen kehittämishanke Sekasin Live. Hanke hyödyntää Sekasin-chatissa ja Sekasin Gamingissä toimivaksi havaittua kohtaamistapaa sekä nuorten tuntemaa toimivaa Sekasin brändiä. Toimintaa toteutetaan kahdeksalla kriisikeskusalueella, joihin kiinnittyi nuoria heidän omista ympäristöissään kohtaava projektityöntekijä. Tavoitteena on edistää toimintaa, joka normalisoi omista ongelmista tai pahasta olosta puhumista ja löytää skaalattavia ja kestäviä ratkaisuja ja toimintamalleja nuorten mielenterveyskriisin ratkaisemiseksi. Toiminnan kautta tavoitettiin viime vuonna jo lähes 5800 nuorta yksilökohtaamisten, ryhmien ja erilaisten tapahtumien kautta.

Vahvistetut resurssit mahdollistivat ennätysmäärän keskusteluita nuorten kanssa Sekasin-chatissa

Sekasin-chatissa kohdattiin nuoria vuonna 2025 jälleen ennätysellinen määrä. Yhteydenottoja tuli yhteensä yli 130 000 ja keskusteluja käytiin lähes 55 000. Ruotsinkielisessä Sekasin-chattenissa yhteydenottoja oli 1450 ja keskusteluja käytiin 1073. Sekasin-chatin yhteydenottajista 15-19-vuotiaita ja 20-24-vuotiaita on jo lähes yhtä paljon eli noin kolmannes. Näin ollen palvelu on tärkeä myös nuorille aikuisille.

Sekasin-chatin ja chatten yhteydenottojen aiheet olivat pitkälti samoja kuin edellisinä vuosina: paha olo, ahdistuneisuus ja masentuneisuus sekä ihmishuuhdeongelmat olivat eniten puhuttaneita teemoja. Kolmanneksi yleisimmäksi keskustelunaiheeksi Sekasin-chatissa on noussut vuoden 2025 aikana itsetuhoisuus. Hätäpuheluita soitettiin vuoden aikana 300, joista selkeä valtaosa koski akuutteja itsemurhatilanteita.

Nuorten antaman palautteen perusteella myös Sekasin-chatin laatu on kasvanut vuoden 2025 aikana. 68 prosenttia antoi heti keskustelun jälkeen positiivisen palautteen keskustelun hyödyistä itselleen, joka on 5 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2024. Palautekyselyyn vastanneista yli 91 prosenttia suosittelisi palvelua muille ja 86 prosenttia arvioi, että ilman Sekasin-chatia olisi jäänyt yksin pahan olon kanssa. Sekasin-chat on onnistunut vaikuttamaan monin tavoin nuorten tilanteeseen keskustelun aikana. Esimerkiksi 36 prosenttia vastaajista kertoo, että olisi satuttanut itseään ilman Sekasin-chattia ja 62 prosenttia koki, että mieliala parani ja olo helpottui keskustelun ansiosta.

Sekasin-chatin sivustolla avattiin tammikuussa 2025 tekoälyapuri, jonka kanssa nuoret voivat pallotella ajatuksiaan esimerkiksi jonottaessaan ihmisavun pariin tai yöaikaan, kun chat on kiinni. Tekoälyapurin kanssa käytiin lähes 30 000 keskustelua ja aiheet myötäilivät ihmisten kanssa keskusteluissa nousseita

aiheita.

Sekasin Kollektiivin koordinoimassa verkostossa oli toimintavuonna mukana 58 toimijaa eri järjestöistä, kunnista ja seurakunnista. Pirkanmaan hyvinvointialue oli mukana ensimmäisenä hyvinvointialueena ja vuonna 2025 ryhdyttiin aktiivisesti tavoittelemaan myös muita hyvinvointialueita toimintaan mukaan. Kollektiivin koordinaatiosta vastasivat edelleen MIELI ry, Suomen Punainen Risti, SOS-Lapsikylä sekä Setlementtiliitto (Sekasin Gaming).

“Oli paljon apua että pääsin kertomaan tunteistani jollekin kun en saanut yhteyttä kavereihin. Haluan vain sanoa myös kiitos. Työnne on todella merkityksellistä ihmisille, jotka eivät löydä sanoja tai uskalla puhua muille. Se, että olette olemassa ja kuuntelette, voi oikeasti pelastaa jonkun päivän – tai elämän.”

6. TYÖIKÄISTEN JA IKÄÄNTYNEIDEN MIELENTERVEYSTYÖ

Suomalainen yhteiskunta on monin tavoin murroksessa. Usean suomalaisen kohdalla arjen vaatimustaso ja odotukset ovat kasvaneet, ja samalla lisääntynyt epävarmuus kuormittaa mieltä. Tämä kuormitus heijastuu mielenterveystilanteiden lisääntymisenä. Ongelmien ennaltaehkäisy ja panostaminen hyvinvointia edistäviin tekijöihin on sekä inhimillisesti että taloudellisesti perusteltua. MIELI ry:n aikuisten mielenterveystyön päätarkoituksena on vahvistaa aikuisten mielen hyvinvointia sekä mielenterveysosaamista levittämällä Mielen lukutaito -koulutuksia. Koulutuskokonaisuus koostuu Hyvinvoiva mieli-, Mielenterveyden ensiapu-, Nuori mieli- ja Ikääntyneen mielenterveyden ensiapu -koulutus. Osaltaan työ liittyy myös kansallisen mielenterveysstrategian Mielenterveys pääomana -painopisteen toteuttamiseen.

Vuonna 2025 Mielen lukutaito -koulutusten laatu- ja kehittämistyössä painottui seurannan ja arvioinnin kehittäminen sekä kouluttajaosaamisen vahvistaminen. Yksikkö toteutti jälkiseurannan Mielenterveyden ensiapu® -koulutukseen osallistuneille. Kyselyyn vastanneista 84 prosenttia vastasi koulutuksen lisänneen osallistujan kykyä ottaa mielenterveyden muutokset puheeksi vielä 5–10 kuukauden kuluttua koulutuksen päätyttyä. Laadunseurannan kehittämiseksi Futural -järjestelmään luotiin automaattisesti hälytysjärjestelmä, joka ilmoittaa koulutuspalautteissa mahdollisesti esiintyvistä poikkeamista. Tämä osaltaan vahvistaa koulutusten laadun seuranta.

Kokonaisuutena Mielen lukutaito -koulutusten kysyntä laski vuonna 2025 verrattuna aikaisempaan vuoteen. Koulutetut ohjaajat ja MIELI ry:n työntekijät järjestivät vuoden aikana yhteensä 207 koulutusta, mikä on noin 20 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2024. Koulutuksissa oli yhteensä 2 369 osallistujaa, ja koulutuspäiviä vuoden aikana oli 414 kappaletta. Laskeneen kysynnän taustalla on erityisesti tiukka julkistaloudellinen tilanne, joka näkyy esimerkiksi hyvinvointialueiden kapenevina mahdollisuuksina hankkia koulutuksia.

Laskevaan kysyntään reagoitiin esimerkiksi tukemalla ohjaajia, sekä hakemalla aiempaa laajemmin rahoitusta koulutusten levittämiseen erilaisista rahoituslähteistä. Ilahduttavasti vuodelle 2026 ulkopuolista rahoitusta onnistuttiin hankkimaan esimerkiksi koulutusten levittämiseen Puolustusvoimien piirissä sekä hyvinvointialueiden kanssa tehtävään koulutusyhteistyöhön.

Mielen lukutaito - ohjaajakoulutuksen ulkoisessa arvioinnissa saadut kehittämissuositukset toimeenpantiin koulutuksen laadun vahvistamiseksi, ja ohjaajakoulutusten hakuprosessi uudistettiin. Kaikille ohjaajakoulutuksille myönnettiin Siviksen ulkoisen arvioinnin perusteella Laadukas järjestökoulutus -laatumerkki, ja jatkossa koulutuksen hyväksytyt suorittaneet voivat saada merkinnän Opetushallituksen Oma Opintopolku -palveluun.

Uusi Hyvinvoiva mieli -koulutus julkaistiin. Julkaisu-seminaarissa esiteltiin uusi koulutusmalli sekä mielen hyvinvoinnin perusteita ja sitä edistäviä toimintatapoja. Seminaariin osallistui yhteistyökumppaneita, Mielen lukutaito -ohjaajia sekä koulutusmallin kehittämistä varten koottu ohjausryhmä. Vuoden aikana ohjaajat perehdytettiin uuden koulutusmallin sisältöön ja sen toteuttamiseen.

Mielen lukutaito -ohjaajille järjestettiin verkostotapaamisia ja webinaareja. Lisäksi ohjaajia tuettiin monin keinoin koulutusten järjestämisessä. Yksi ohjaajaverkoston jäsen palkittiin ansiokkaasta kouluttajatyöstä Siviksen myöntämällä -kouluttaja stipendillä. Ajankohtaisena toimena ohjaajille järjestettiin *kansallinen dialogi aiheesta Sisu*, johon osallistui sekä ohjaajia että valtakunnallisen kriisipuhelimen vapaaehtoisia. Dialogissa keskusteltiin sisun merkityksestä nykyhetkessä.

Mielenterveyden ensiapu® -koulutuksella vahvistettiin aikuisten valmiuksia tukea mielenterveyden

ongelmia ja häiriöitä kokeneita. Mental Health First Aid -koulutusmalli vietti 25-vuotisjuhlavuottaan, ja yksikön edustajat osallistuivat kansainvälisen verkoston juhlaseminaariin Wienissä. Mielenterveyden ensiapu® -koulutus on vaikuttavaksi arvioitu hyvinvointia ja terveyttä (Hyte-menetelmä) edistävä toimintamalli, ja sen kuvaus päivitettiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivuille.

Nuori mieli -koulutuksella lisättiin vanhempien sekä lapsia ja nuoria kohtaavien aikuisten taitoa toimia tavalla, joka edistää lasten ja nuorten mielenterveyttä. Koulutuksella vahvistettiin myös aikuisen omaa jaksamista ja hyvinvointia arjessa. Koulutuksia kohdennettiin Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen Perhehoitoyksikkö Pihlajan lastensuojelun sijais- ja tukiperheille sekä lasten ja nuorten tukihenkilöille. Rotareiden yhteistyön ja taloudellisen tuen avulla vanhempia tavoitettiin koulujen kautta. Nuori mieli -koulutuksen saavutettavuutta paransi koulutuksen kääntäminen ruotsin kielelle.

Vuoden 2025 aikana jäsenyhdistysten kanssa tehtävä yhteistyö tiivistyi. Yhdistyksiä tuettiin koulutusten järjestämisessä ja erityisesti uuden Hyvinvoiva mieli -koulutuksen levittämisen tukemiseen tehtiin suunnitelma. Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön psykologitaustaisille ohjaajille järjestettiin verkostotapaaminen ja osallistuttiin kutsuttuina YTHS:n ja THL:n järjestämään *”Hyvinvoivat opiskelijat ja opiskeluyhteisöt – maailman parhaat tulevaisuuden tekijät”* -seminaariin paneelin edustajina. Pitkäjänteinen yhteistyö Kansalaisopistojen Liiton kanssa jatkui ja osallistuttiin muun muassa Kansalaisopistojen Liiton järjestämään rehtoripäivään.

Miestyön osalta MIELI ry:ssä toimi sisäinen asiantuntijaverkosto, joka jakoi teemaan liittyvää tietoa ja mieserityiseen työhön liittyviä kokemuksia. Osana toimintaa osallistuttiin miestyön ulkoihin verkostoihin ja jaettiin miesten mielenterveyden vahvistamiseen liittyvää asiantuntijuutta antamalla haastatteluja, luennoimalla sekä osallistumalla erilaisten yhteistyöverkostojen toimintaan.

Aikuisten mielenterveystyöhön liittyvässä viestinnässä ja markkinoinnissa painopisteenä oli uudistettujen koulutustuotteiden markkinointi sekä Mielen lukutaito -brändin näkyvyyden vahvistaminen. Someviestinnän keinoin tuotiin esiin aikuisten mielen hyvinvointia tukevia sisältöjä sekä MIELI ry:n verkkosivuilla että muissa somekanavissa. Säännöllisillä ohjaajakirjeillä tiedotettiin ohjaajille ajankohtaisista koulutuksen levittämiseen ja kehittämiseen liittyvistä asioista. Yksikön henkilöstö antoi lehtihaastatteluja ja kirjoittivat blogitekstejä.

Ikääntyneiden mielenterveys

Ikääntyneiden mielenterveyteen liittyvän toiminnan vahvistaminen on yksi MIELI ry:n strategisista tavoitteista. Vuoden 2025 aikana ikätyön vahvistumiseksi koostettiin toimintasuunnitelma ja tiekartta toimenpiteineen tuleville vuosille. Samalla lisättiin ikätyön tunnettuutta ja näkyvyyttä, laajennettiin kumppanuuksia ja rikastettiin yhteistyötä keskeisten toimijoiden kanssa. Lisäksi toteutettiin luentoja teemasta ja kehitettiin Mielen lukutaito -koulutusten suuntaamista ikääntyneille ja heidän parissaan toimiville.

Australiassa kehitetty Ikääntyneen mielenterveyden ensiapu® -koulutus tuotiin Suomeen. Koulutuksen materiaalit käännettiin suomen kielelle ja muokattiin vastaamaan suomalaista yhteiskuntaa ja olosuhteita. Koulutus pilotoitiin vuoden lopussa ikääntyneiden ja ikääntyneitä kohtaavien ryhmillä. Yhteistyössä MielenVoimaa +75-hankkeen kanssa toteutettiin Hyvinvoiva mieli -koulutuksia +75-vuotiaiden ryhmille.

Ikääntyvä mieli -verkoston koordinoitua Ikäinstituutin kanssa jatkettiin, ja toteutettiin syksyllä *Mitä kuuluu ikääntyneelle mielelle?* -webinaari, jossa puhujana oli mm. vanhusasiavaltuutettu Päivi Topo.

Työelämän mielenterveyden edistäminen

MIELI ry:n työelämätyön keskeinen tavoite on rakentaa kestävää ja sosiaalisesti vastuullista työelämää. Tavoitetta edistetään nostamalla julkiseen keskusteluun mielenterveyden edistämistä työelämässä, sekä tuottamalla ja tarjoamalla tietoa, vaikuttavia menetelmiä ja välineitä, joiden avulla organisaatiot voivat edistää mielenterveyttä tukevaa toimintakulttuuria ja yksilöt voivat tehdä mieliystävällisiä valintoja omassa työarjessaan. Edellisten vuosien tapaan toiminnan ytimen vuonna 2025 muodostivat Mieli työssä[®] –koulutukset, Hyvän mielen työpaikka –merkki, yrittäjien hyvinvointityö sekä hanke pohjainen kehittäminen.

Työelämän mielenterveyden edistäminen on tärkeää nostaa julkiseen ja yhteiskunnalliseen keskusteluun ongelmalähtöisen puheen rinnalle. Tavoitetta edistettiin jatkamalla edellisvuonna keskeisten sidosryhmien kanssa toteutettujen työelämävisio-työpajojen pohjalta käynnistettyä työtä. Mieliystävällinen työelämä -visiolehtinen julkaistiin keväällä 2025, ja sitä levitettiin vuoden aikana MIELI ry:n verkkosivuilla sekä erilaisissa tilaisuuksissa ja sidosryhmäkohtaamisissa.

Mieli työssä[®] -koulutuksilla tuettiin mieliystävällisten työpaikkojen rakentamista vahvistamalla organisaatioiden, johtajien ja henkilöstön mielenterveysosaamista. Koulutusten kautta tavoitettiin 8 285 työkäistä ja koulutuksia toteutettiin yhteensä 78 kappaletta. Yleinen heikko taloustilanne heijastui koulutuskysyntään, joka oli selvästi vähäisempää kuin edellisena vuonna. Tästä huolimatta ilahduttavasti toteutettujen koulutusten määrä pysyi edellisvuoden tasolla ja osallistujamäärä jopa kasvoi hieman. Yhteistyö monien aiempien vuosien asiakkaiden kanssa jatkui, ja koulutusten markkinoinnissa panostettiin pitkäjänteisesti asiakassuhteiden vahvistamiseen ja syventämiseen.

Mieli työssä[®] -koulutuksia järjestettiin sekä kasvokkain että verkossa. Lähi- ja etäkoulutuksia pidettiin vuonna 2025 yhtä paljon, aiemmin painotus on ollut etäkoulutuksissa. Itseopiskeltavia verkkokoulutuksia tilattiin kuitenkin lukumäärällisesti selvästi edellistä vuotta vähemmän, mutta ilahduttavasti suurin verkkokoulutusten tilaaja, Helsingin kaupunki, uudisti loppuvuonna tilauksen myös vuodelle 2026.

Vuonna 2025 koulutusten sisältöjä kehitettiin vastaamaan asiakaskysyntää ja työelämän ajankohtaisia aiheita. Vuoden aikana rakennettiin viisi uutta teemallista koulutuskokonaisuutta sekä kehitettiin koulutusten fasilitoivia menetelmiä. Mieli työssä[®] -kouluttajaverkoston kautta pidettyjen koulutusten määrä laski edellisestä vuodesta, ja verkoston kouluttajat pitivät vuoden aikana yhteensä vain kolme koulutusta.

Hyvän mielen työpaikka -merkin tavoite on innostaa työpaikkoja muuttamaan toimintakulttuuriaan mieliystävällisemmäksi ottamalla käyttöön mielenterveyttä edistäviä toimintatapoja ja muokkaamalla toimintarakenteita niin, että ne vahvistavat työntekijöiden mielenterveyden voimavaroja ja resilienssiä.

Merkkityötä jatkettiin ja vahvistettiin hankerahoituksen avulla yhteistyössä Into ry:n kanssa. Suomen kestävän kasvun ohjelman (RRP5) kautta rahoitettu NUOLI Nuori mieli työyhteisössä -hankkeessa panostettiin erityisesti nuorten mielenterveyden edistämiseen työpaikoilla. Käytännössä hankkeen tavoitteita edistettiin MIELI ry:n Hyvän mielen työpaikka -merkin ja Into ry:n Sosiaalisen vahvistamisen työkalupakin avulla. Merkkityössä tavoitettiin 63 organisaatiota, joissa työskenteli yhteensä 137 809 työntekijää.

Merkin vaikuttavuutta tutkittiin palautekyselyn avulla. Hyvän mielen työpaikka -merkin kyselyssä korostui erityisesti se, että merkin hakeminen kannusti arvioimaan mielenterveyden nykytilaa ja sen edistämistoimia tarkemmin työpaikalla (keskiarvio 4,6/5), ja madalsi kynnystä keskustella mielenterveydestä työyhteisössä (keskiarvo 4,5/5). Lisäksi koettiin, että merkkiprosessi edisti työntekijöiden mielenterveyttä (keskiarvo 3,8/5). Kyselyyn vastanneista noin 80 prosenttia merkin

uusineista organisaatioista raportoi spontaanisti organisaation mielenterveysperusteisten sairauspoissaolojen vähentyneen.

Yrittäjien hyvinvointityötä jatkettiin edelleen osana Mielenterveyden työkalupakki -hankekokonaisuutta yhteistyössä Työterveyslaitoksen kanssa. Hankkeessa yrittäjien mielenterveysosaamista vahvistettiin toteuttamalla ja levittämällä MIELI ry:n aikaisemmin kehittämää verkkomenetelmää. Yrittäjille oli maksuttomasti vuoden aikana käytettävissä itsenäisesti suoritettava verkkokurssi sekä neljä ohjattua, ryhmämuotoista verkkovalmennusta, jotka sisälsivät mahdollisuuden muiden yrittäjien kohtaamiseen ja vertaistukeen. Hankevuoden aikana viimeisteltiin ja otettiin käyttöön myös itsenäisesti suoritettavan verkkokurssin ruotsin ja englanninkieliset versiot.

Yrittäjän mieli -verkkovalmennuksiin ja -verkkokursseihin osallistui vuoden 2025 aikana noin 330 yrittäjää. Uuteen ruotsinkieliseen yrittäjien verkkokurssiin osallistui 24 yrittäjää. Ohjatut, ryhmämuotoiset verkkovalmennukset sisälsivät etätapaamisia, joissa yrittäjillä oli mahdollisuus kohdata toisiaan ja saada vertaistukea. Näihin valmennuksen suorittamisen kannalta vapaaehtoiisiin etätapaamisiin osallistui yhteensä noin 120 yrittäjää. Kriisissä oleville yrittäjille tarjottiin tukea toteuttamalla heille suunnattu vertaistukiryhmä myös vuonna 2025 yhdessä Helsingin kriisikeskuksen kanssa.

Ohjattujen verkkovalmennusten sekä itsenäisesti suoritettavien verkkokurssien vaikutuksia ja vaikuttavuutta arvioitiin palautekyselyn avulla. 91 % palautekyselyyn vastanneista yrittäjistä koki, että valmennus/verkkokurssi lisäsi heidän tietämystään yrittäjän mielen hyvinvoinnin vahvistamisesta ja 95 % vastaajista koki pystyvänsä soveltamaan oppimaansa omassa yrittäjän arjessaan. 88 % koki, että osallistuminen lisäsi heidän mielenterveysosaamistaan. Samoin 88 % vastaajista koki, että osallistuminen lisäsi heidän kokemustaan mielenterveyden tärkeydestä. 81 % vastaajista koki lisäksi, että osallistuminen lisäsi heidän omaa hyvinvointiaan.

Vuoden aikana toteutettiin lisäksi verkkokurssin käytettävyydestä, jossa verkkokurssin osallistujat arvioivat MIELI ry:n ulkopuolisen asiantuntijan johdolla kurssin käytettävyyttä. Testauksesta saatujen tulosten avulla paranneltiin verkkokurssin rakennetta ja teknistä toteutusta kurssin käytettävyyden parantamiseksi.

Varhaiskasvatuksessa työskentelevien työhyvinvointia kehitettiin vuoden 2025 aikana Må bra i jobbet -hankkeen avulla yhdessä MIELI Pohjanmaan kanssa. Hankkeessa pilotoitiin erilaisia mielen hyvinvointia vahvistavia menetelmiä neljässä varhaiskasvatusyksikössä ruotsinkielisellä Pohjanmaalla. Työntekijöiden näkemyksiä kerättiin aluksi tarvekartoituksella, jonka pohjalta suunniteltiin ja pidettiin sarja työpajoja. Osallistujat arvioivat työpajat asteikolla 4-10, ja saatu palaute oli erinomaista. (1. *Vad är resiliens och psykisk hälsa?* Palaute: 9,0. 2. *Stress och stresshantering.* Palaute 9,2. 3. *Självmedkänsla och gränssättning.* Palaute 9,3.) Hanketyö jatkuu vielä vuoden 2026 ajan.

Työelämän mielenterveyden edistämiseen liittyen tehtiin vuonna 2025 runsaasti viestintä- ja vaikuttamistyötä puheenvuorojen ja medianäkyvyyden kautta. Erilaisia asiantuntijahaastatteluja ja kirjoituksia toteutettiin vuoden aikana lähes 40 kappaletta. Haastatteluja julkaistiin esimerkiksi YLE:n puoli yhdeksän uutisissa ja A-studiossa, MTV3 Huomenta Suomessa, Karjalainen syke -nettiradiossa, Helsingin Sanomissa, Talouselämässä, sekä useissa muissa lehdissä ja verkkojulkaisuissa. Vaikuttamispuheenvuorojen tilaisuuksina toimivat esimerkiksi I Love Me -messut ja Yrittäjänaispäivät. Yrittäjien hyvinvointityötä levitettiin yrittäjille suunnatuissa tilaisuuksissa pitämällä 7 puheenvuoroa, joilla tavoitettiin noin 250 yrittäjää tai yrittäjiä työssään kohtaavaa henkilöä.

Osana sisäistä kehittämistyötä jatkettiin MIELI ry:n työelämäpalveluiden konseptiuudistusta, jonka puitteissa Mieli työssä® -koulutuksia tarjottiin erityisesti Hyvän mielen työpaikka -merkin asiakkaille.

Samoin Mieli työssä® -koulutusten puitteissa tuotiin esille pitkäjänteisen kehittämisen merkitys ja Hyvän mielen työpaikka -merkki tämän kehittämisen kehikkona. Tavoitteena on luoda nykyisistä MIELI ry:n työelämäpalveluista kokonaisuus, jossa eri palvelut täydentävät toisiaan ja muodostavat asiakkaalle mielenterveyttä edistävän kokonaisuuden. Kokonaisuuden osat täydentävät toisiaan ja niiden avulla voidaan ohjata asiakasorganisaatioita kohti syvempää mielenterveyttä edistävää toimintakulttuuria.

7. KANSALAISTOIMINTA JA YHTEISÖLLISYYS

Vuonna 2025 jäsenyhdistysten kanssa tehtävä yhteistyö keskittyi yhteisen strategian toimeenpanoon, toiminnan kehittämiseen sekä MIELI-yhteisön rakenteiden vahvistamiseen. Strategiatyötä tarkasteltiin yhdistyskäynneillä sekä yhdistystoimijoista kootussa kehittäjäryhmässä. Työskentelyn keskiössä olivat vapaaehtoistoimijoiden määrän kasvattaminen, MIELI-liikkeen vahvistaminen sekä ikääntyneiden mielen hyvinvoinnin tukeminen. Jäsenyhdistysten välistä yhteistyötä vahvistettiin ja strategiaa jalkautettiin järjestämällä puheenjohtajille, kehittäjäryhmälle ja yhdistysten kehittämispäivillä 20 tapaamista, joissa tavoitettiin lähes 200 yhdistystoimijaa. Jäsenyhdistyksille vuoden aikana viisi kertaa lähetetyllä ajankohtaisten asioiden sisäisellä uutiskirjeellä tavoitettiin noin 200 vastaanottajaa.

Jäsenyhdistysten hallinnollisia prosesseja ja jäsenyhteydenpitoa kehitettiin ottamalla käyttöön keskitettyyn jäsenrekisteriin Yhdistyskäyttäjä-toiminnallisuus. Sen avulla jäsenyhdistysten ja kriisikeskusten nimetyt käyttäjät voivat tarkastella ja ladata oman yhdistyksensä jäsentietoja suoraan rekisteristä. Toiminnallisuus pilotoitiin vuoden aikana, ja sen käyttöönotto kaikille jäsenyhdistyksille ja kriisikeskuksille tapahtuu alkuvuonna 2026.

MIELI-yhteisön organisaatorakenteen uudistamisen yhteydessä tuettiin kolmea jäsenyhdistystä lakkautusprosessissa. Kriisikeskustoiminnasta luopuneen jäsenyhdistyksen jäsenyyden kehittämistä tuettiin toteuttamalla jäsenkysely. Toiminnalla varmistettiin jäsenten mahdollisuudet jatkaa osana MIELI-liikettä eri tavoin.

Jäsenyhdistysten toimintaa vahvistettiin koulutuksellisin keinoin. Mielen lukutaito -koulutusten levittämistä pilotoitiin ja laajennettiin vuoden aikana kaikkiin jäsenyhdistyksiin ja toteutettiin Hyvinvoiva mieli -koulutus. Työ jatkuu vuonna 2026 ohjaajakoulutuksilla ja koulutusten paikallisella toteutuksella, mikä vahvistaa alueellista kriisinkestävyyttä.

MIELI ry osallistui Terveyttä luonnosta -ohjelman valmisteluun yhdessä järjestöjen ja julkisen sektorin toimijoiden kanssa. Ohjelman tavoitteena on lisätä väestön luontoaltistusta sekä parantaa fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia. MIELI ry edistää ohjelmassa erityisesti luonto ja mielenterveys -teeman vahvistumista sekä uusien vapaaehtoistoiminnan muotojen syntyä jäsenyhdistyksissä.

Tuki vapaaehtoisille auttoi parantamaan toiminnan vaikuttavuutta

Vuonna 2025 tukitoiminnan ja kriisiauttamisen toimintaympäristö muuttui aiempaa vaativammaksi. Auttamisen tarpeet monipuolistuivat ja tuen kysyntä kasvoi, mikä lisäsi koulutuksen, työnohjauksen ja vapaaehtoisten jaksamisen tuen merkitystä. Toiminnan onnistumista tuki vahva koordinaatio sekä selkeä työnjako kriisiauttamisen osaston ja yhdistys- ja jäsenpalveluiden välillä.

Vapaaehtoisten osaamista vahvistettiin monipuolisella koulutustarjonnalla. MIELI Vapaaehtoiskoulutuksen webinaarisarjoihin osallistui vuoden aikana 450 uutta vapaaehtoista, ja kuukausittaisiin jatkokoulutuksiin ja tietoisuuksiin osallistui noin 1 000 henkilöä. Koulutusten teemat perustuivat vapaaehtoisten tarpeisiin, ja tilaisuudet tallennettiin myöhempää käyttöä varten.

Vapaaehtoistoimijoiden hyvinvointikyselyn mukaan koulutukset tukivat tehtävässä onnistumista erittäin hyvin. Tehtävässä onnistumisen keskiarvo oli 4,5 (asteikolla 1–5), osaamisen vahvistuminen 4,3 ja vaikutus mielenterveysymmärrykseen sekä omaan hyvinvointiin 3,8. Koulutukset koettiin käytännönläheisiksi ja konkreettisia työkaluja vapaaehtoistoimintaan tarjoaviksi.

Kehittämispäivien ja koulutusten lisäksi toteutettiin 12 yhdistyskäyntiä, joissa kohdattiin noin 100 vapaaehtoista ja yhdyshenkilöä. Ohjaus ja tuki vahvistivat osaamista, sitoutumista ja jaksamista sekä paransivat toiminnan laatua ja vaikuttavuutta. Toimintaa kehitettiin myös joustavilla koulutus- ja osaamispoluilla, jotka mahdollistavat vapaaehtoistoimintaan osallistumisen erilaisissa elämäntilanteissa. Vapaaehtoisten jaksamista tuettiin työnohjauksella ja purkukeskusteluilla, joita toteutettiin sekä verkossa että kasvokkain. Purkupäivystäjätimi tarjosi puhelimitse yli 520 tuntia tukea vapaaehtoisille kriisiauttajille.

Ryhmätoiminta laajeni useisiin jäsenyhdistyksiin, ja elämänkriiseihin liittyvien keskusteluryhmien määrä kasvoi. Ryhmänohjaajakoulutukseen osallistui 13 henkilöä. Matalan kynnyksen tukea tarjoava Huolituoli-konsepti vakiinnutti asemansa vapaaehtoistyössä, ja 129 vapaaehtoista koulutautui Huolituoli-tukijoiksi.

Hyvinvointia edistävä kansalaistoiminta oli aktiivista

Jäsenyhdistyksissä toteutettiin pienavustusten turvin 15 toiminnallista ryhmää, joihin osallistui yhteensä 300 henkilöä. Hyvinvointitoimintaa tuettiin tarjoamalla koulutuksia, sparrausta ja infotilaisuuksia esimerkiksi ohjaajataidoista, kulttuurihyvinvoinnista, toiminnallisista menetelmistä sekä monikulttuurisuustyöstä. Näihin tilaisuuksiin osallistui vuoden aikana 375 henkilöä.

Mental Health Art Weekia koordinoitiin ja yhdistyksissä järjestettiin tapahtumaviikko teemalla Askel kerrallaan. Tapahtumaviikko toteutettiin laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Yli 220 vapaaehtoisen panoksella järjestettiin yli 210 tapahtumaa yli 35 paikkakunnalla, ja ne tavoittivat noin 8 500 kävijää. Vaikuttamistyötä Kulttuurihyvinvointipoolin jäsenenä jatkettiin.

Kulttuurisensitiivisyyteen ja maahanmuuton mielenterveysvaikutuksiin liittyvien KOTU-koulutusten kysyntä kasvoi merkittävästi. Vuoden aikana järjestettiin 15 koulutusta, joihin osallistui yhteensä 885 henkilöä.

Kansainvälistä yhteistyötä vahvistettiin viemällä TOIVO-ryhmätoimintamallia Ruotsiin EU-rahoitteisen FRID-hankkeen kautta. Lisäksi Rinnakkain-hankkeessa vahvistettiin antirasistista osaamista sekä tuettiin maahan muuttaneiden hyvinvointia vertaisryhmätoiminnan avulla.

Vapaaehtoiseksi hakeutumisen helppoutteen ja vapaaehtoistoiminnan näkyvyyden panostettiin

Vuonna 2025 vahvistettiin vapaaehtoistoiminnan näkyvyyttä MIELI-yhteisössä. Vapaaehtoistoiminta näkyi aktiivisesti MIELI:n somekanavissa ja mieli.fi-sivustolla. Vapaaehtoistoiminnan verkkosivuilla vieraili lähes 12 000 kävijää, ja yhteydenottolomake täytettiin noin 1 000 kertaa. Mieli.fi:n vapaaehtoistoiminnan sivuilla käytiin 29 700 kertaa. Jäsenyhdistysten verkkosivuilla käytiin 369 085 kertaa. Vapaaehtoiskampanjat tavoittivat elo- ja joulukuussa noin 430 000 ihmistä.

Jäsenyhdistyksille rakennettiin uusi mieliyhdistykset.fi-verkkosivusto, joka linkittyy mieli.fi-sivustoon ja helpottaa kriisiavun, vapaaehtoistehtävien, tapahtumien ja ajankohtaisten sisältöjen löytämistä. Yhdistyksille tarjottiin koulutusta, ohjeistuksia ja tukipalveluita sivuston käyttöönottoon.

Vapaaehtoiseksi hakeutumisen käyttäjäpolkua uudistettiin palvelumuotoilun menetelmin. Uudet käyttäjälähtöiset ratkaisut verkkosivuilla auttavat kiinnostunutta löytämään sopivan osallistumistavan ja helpottavat yhteydenottoa ja toimintaan hakemista. Lisäksi jäsenyhdistyksiä tuettiin viestinnässä muun muassa kampanjamateriaaleilla sekä järjestämällä viestijöille infotilaisuuksia. Vaikuttamisviestintää tuettiin kunta- ja aluevaalien yhteydessä tarjoamalla materiaaleja.

8. VAIKUTTAMISTYÖSSÄ ISOKSI TEEMAKSI SOTE-JÄRJESTÖJEN TOIMINTAEDELITYSTEN PUOLUSTAMINEN

MIELI ry on aktiivinen keskustelija mediassa ja erilaisilla foorumeilla ja vie osaltaan eteenpäin mielenterveysmyönteisyyttä suomalaisessa yhteiskunnassa. Vaikuttamistyöllä halutaan nostaa päätöksentekijöiden, valmistelijoiden, eri ammattiryhmien ja kansalaisten tietoisuutta mielenterveydestä ja edistää mielenterveyttä vahvistavaa päätöksentekoa yhteiskunnan eri osa-alueilla.

Vuoden tärkein vaikuttamisteema oli edelleen järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen valtion talouden leikkauksissa. MIELI ry vakiintuneena sosiaali- ja terveysjärjestönä näkee yhtenä merkittävänä tehtävänä myös demokratian ja kansalaisyhteiskunnan elinvoimaisuuden rakentamisen ja puolustamisen. Aktiivisen verkostoyhteistyön lisäksi MIELI ry:llä on toimintaedellytysten puolustamisen näkökulmasta merkittäviä luottamusasemia STM:n avustusasioiden neuvottelukunnan puheenjohtajuus, hyvinvointialojen työnantajaliitto Halin hallituksen varapuheenjohtajuus sekä mielenterveysjärjestöjen yhteistyöverkosto Mielenterveyspoolin puheenjohtajuus.

Toimintavuonna pelkona oli jopa sosiaali- ja terveysalan järjestökentän hallitsematon alasajo, kun valtiovarainministeri Purra esitti budjettiriihelle 100 miljoonan lisäleikkauksia, jotka olisivat toteutuneet jo vuoden 2026 alusta. Hallitus oli viimeksi kevään kehysriihessään päättänyt 10 miljoonan lisäleikkauksesta. Kaikkiaan hallitus oli päättänyt jo noin 37 prosentin portaittain etenevistä leikkauksista vuoteen 2027 mennessä vuoden 2024 tasoon nähden. Ehdotettu lisäleikkaus olisi nostanut leikkaustason noin 60 prosenttiin. Budjettiriihessä ehdotus kuitenkin torjuttiin ja päätetty 140 miljoonan leikkaustaso säilyi torjuntavoittona. Vaikuttamistyössä keskeisiä onnistumisia olivat muiden muassa hyvinvointialuejohtajien vetoisuus leikkauksia vastaan sekä budjettiriihen yhteydessä järjestetty mielenilmaus. Mielenterveyspoolin järjestämään mielenilmaukseen liittyi peräti 164 organisaatiota ja siihen osallistui noin 700 ihmistä. Mielenilmaus ajoittui riihen ensimmäisten päivään, jota leimasi hallituksen sisäinen rasismikriisi. Konteksti mahdollisesti osaltaan vaikutti hallituksen haluttomuuteen toteuttaa sote-järjestöjen kohdistuvia lisäleikkauksia.

MIELI ry pkutsui edelleen aktiivisesti muita avustuksensaajia vaihtamaan tilannekuvaa ja pohtimaan keinoja saada leikkaukset julkisempaan keskusteluun. Pelkona oli, että lisäleikkaukset vain tapahtuvat, jos hallitus ei pysähdy pohtimaan niiden vaikutuksia väestön hyvinvoinnille ja terveydelle mutta myös elinvoimaiselle kansalaisyhteiskunnalle ja demokratialle.

Myös leikkausten toimeenpanoon oli tärkeää vaikuttaa kielteisten vaikutusten minimoimiseksi. Ministeri Juuson toimeksiantoon perustuva selvityshenkilö Mika Pyykön ehdotus avustusjärjestelmän uudistamisesta sai alkuvuoden lausuntokierroksella laajasti kriittisen vastaanoton. Kesällä ministeri Juuso antoi uuden toimeksiannon STM:n avustusasioiden neuvottelukunnan puheenjohtajalle, MIELI ry:n toiminnanjohtaja Sari Aalto-Matturille ja sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:n johtaja Hanna Heinoselle tuottaa ehdotus 2027–2028 leikkausten toimeenpanosta ja avustusjärjestelmän uudistamisesta aikaisempaa valmistelua hyödyntäen. Toimeksiantoa oli keväällä valmisteltu Juuson valtiosihteerin kanssa. Ehdotus luovutettiin ministerille 16.10.2025. Neuvottelukunnan aktiivinen rooli leikkauksia ja niiden toimeenpanoa koskevassa keskustelussa ja valmistelussa säilyi, vaikka kauden vaihtuessa työskentely oli keväällä tauolla ja kokoonpano uudistui. Puheenjohtaja kuitenkin pääsi jatkamaan uudelle kaudelle.

Vaikuttamistyön muita keskeisiä teemoja olivat ratkaisut nuorten mielenterveyskriisiin, mielenterveyden edistämisen periaatepäätöksen eteneminen mielenterveysstrategian jalkautumisen tueksi sekä lasten ja nuorten terapiatakuun toimeenpano ja jatkokehittäminen. Periaatepäätöksen

toimeenpanoa tukemaan perustettiin järjestöryhmä, mikä oli MIELI ry:n pitkäaikainen tavoite. Nuorten terapiatakuu tuli voimaan ja keskustelu sen jatkokehittämisestä ja laajentamisesta koko väestöön käynnistyi.

Palvelujärjestelmän kehittämiseen liittyvän vaikuttamistyön tueksi toteutettiin nyt toista kertaa kriisikeskusbarometri, jossa selvitettiin mielenterveyden, mielenterveyspalveluiden sekä järjestöyhteistyön tilaa eri hyvinvointialueilla. Kriisibarometrin mukaan ihmisten avuntarve oli lisääntynyt ja mielenterveyspalveluita pidettiin riittämättöminä sekä vaikeasti saatavina. Osalla hyvinvointivointialueista yhteistyö järjestöjen kanssa oli lisääntynyt ja osalla vaikeutunut.

MIELI ry pyrki vaikuttamaan myös siihen, että hallituksen päättämät resurssit matalan kynnyksen mielenterveysavun vahvistamiseen 2026 - 2027 kohdistettaisiin mahdollisimman vaikuttavasti. Samalla vaikutettiin hallitusohjelman toimeenpanoon lasten ja nuorten mielenterveyden chat-palveluiden vahvistamiseksi. Hallitus osoitti puolen miljoonan euron vuosittaisen lisärahoituksen Sekasin-chatille. Rahoituksen jatkuminen vuodelle 2025 onnistuttiin turvaamaan, vaikka rahoitus hetkellisesti syksyllä uhkasi katketa.

Vuonna 2024 tuli voimaan ilmoitusvelvollisuus avoimuusrekisteriin, jonka tavoitteena on parantaa eduskunnan ja ministeriöiden päätöksenteon avoimuutta. Jatkossa vaikuttamisen yhteydenotot raportoidaan toimintailmoituksella avoimuusrekisteriin kaksi kertaa vuodessa.

Vaikuttamis- ja kehittämistyötä toimintavuonna tehtiin merkittävästi aiempaa pienemmillä resursseilla. Vaikuttamistyötä koordinoanut kehittämistiimi lakkautui, kun johtavan asiantuntijan/asiantuntijalääkärin sekä johtavan psykologin tehtävät jätettiin taloudellisista syistä täyttämättä, ja yhteiskuntasuhdepäällikön tehtävä muuttui kehittämispäällikön tehtäväksi.

Vaikuttamistyötä tehtiin sekä yksin että tiiviissä yhteistyössä MIELI ry:n suojissa toimivan mielenterveysjärjestöjen Mielenterveyspoolin kanssa. Pooli on toiminut yli 30 järjestön ja asiantuntijaorganisaation yhteistyö- ja vaikuttamisrakenteena. Aiemmin verkosto toimi vapaamuotoisena verkostona mutta lähes vuosikymmenen ajan sillä on ollut kohdennettu rahoitus STEA:lta, alkuun kehittämisprojektina ja sittemmin pysyvänä rahoituksena. Vuonna 2025 poolin työssä on ollut keskeistä vaikuttaminen mielenterveyspoliittisen periaatepäätöksen toimeenpanoon, hyvinvointialuevaalien yhteydessä käytyyn mielenterveyskeskusteluun, mielenterveysoikeuksien toteutumiseen, järjestöjen toimintaedellytysten turvaamiseen sekä järjestökentän yhteistyön kehittämiseen ja uudistumiseen valtionavustusleikkausten yhteydessä. Toimintavuoden lopulla saatiin tietää, että poolin valtionavustus ajetaan alkuvuonna 2026 alas skuten myös ehkäisevän päihdetyön verkoston ja vammaisfoorumin avustukset.

Poolin kaksihenkinen sihteeristö on työskennellyt MIELI ry:ssä, mutta sen toiminta on itsenäistä. Poolin puheenjohtajana toimi MIELI ry:n toiminnanjohtaja Sari Aalto-Matturi (kausi 2025 - 2026). Mielenterveyspoolin pääsihteerinä on toiminut myös eduskunnan mielenterveyspoliittisen neuvottelukunnan pääsihteerinä. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii järjestöjen kutsusta eduskunnan varapuhemies Paula Risikko (kok). Puolueet nimeävät neuvottelukuntaan kukin kaksi edustajaa. Järjestöistä edustettuina ovat MIELI ry, Mielenterveyden keskusliitto, Mielenterveysomaisten Finfami ja Psykososiala Förbundet.

9. HYVÄ MAINE KANNATTELI JA TOI TUKEA

Toukokuussa julkaistu Luottamus ja maine 2025 -tutkimus nosti sote-alan Hyvämaineisimmaksi toimijaksi MIELI ry:n. Mitatut sote-alan organisaatiot edustavat yksityistä sektoria, julkista sektoria ja järjestökenttää.

Hyvä maine on pääomaa, joka helpottaa myös ulkopuolelta heitettyihin haasteisiin vastaamista. Jo 2024 uutisoitu Kanrestalle myönnetty pääomalaina nousi syyskuun alussa uudestaan esiin Ilta-Sanomissa kolmen jutun sarjalla. Juttua edelsivät A-studion keskustelu, jossa MIELI ry:n toiminnanjohtaja puolusti järjestöjen työtä ja rahoitusta sekä Mielenterveyspoolin budjettiriihen alla järjestämä näkyvä mielenosoitus. Kanresta-keskustelu käytiin sosiaalisessa mediassa, erityisesti X-kanavalla eikä se levinnyt mediaan laajemmin. Keskusteluun reagoitiin nopeasti ja jutuista syntyneitä väärää mielikuvia korjattiin. Kohu laantui viikossa, mutta se aiheutti hämmennystä ja kysymyksiä pitkään ja näkyi kuukauden ajan myös notkahduksena kuukausilahjoittamisessa.

Vuoden isoimpia puheenaiheita mediassa olivat sote-järjestöjen avustuksiin kohdistuvat leikkaukset, traagiset itsemurhatapaukset, kriisiauttaminen, nuorten mielenterveys ja terapiatakuun sekä laajemmin mielenterveyspalvelujen toimivuus. Myös hyvinvoinnin vahvistaminen työelämässä sekä vapaaehtoistyö olivat esillä. MIELI Kriisiapu tunnetaan hyvin, osin sen ansiosta, että toimitukset julkaisevat onnettomuus uutisten yhteydessä varsin systemaattisesti auttavien tahojen, erityisesti MIELI-kanavien tiedot. Tunnettuutta tukee myös se, että 20 Kriisikeskuksesta jo 18 nimessä on yhteinen alku MIELI Kriisikeskus.

Mediaosumia kertyi yhteensä 1947 eli keskimäärin 162 kuukaudessa. Osumista yli kolmannes oli isoimmissa medioissa (Yle, MTV, HS ja iltapäivälehdet). Median kautta tavoitettiin suomalaisia 35 miljoonaa kertaa. Tiedotteita lähetettiin vuoden aikana 18 ja toimittajien yhteydenottoihin vastattiin 95 kertaa.

Tärkein oma viestintäkanava on sosiaalinen media, jossa MIELI-tilien seuraajamäärä nousi jo yli 181 000:een. Instagramissa yksittäisen postauksen tavoitavuus oli parhaimmillaan 680 400. Sisällöistä eniten huomiota saivat Itsemurhan tehneiden muistopäivä, Maailman mielenterveyspäivä ja työhyvinvointisillöt. Myös järjestöavustusten leikkaukset kiinnostivat. Sosiaalisen median alustat ovat jatkuvassa muutoksessa ja onnistuminen edellyttää aktiivisuutta, analytiikan jatkuvaa hyödyntämistä sekä sisältöjen räätälöintiä kuhunkin kanavaan ja kohderyhmälle sopiviksi. Orgaanista eli ei maksettua näkyvyyttä on algoritmien muuttuessa yhä vaikeampi kasvattaa.

mieli.fi sivustolla oli vuoden aikana 1,2 miljoonaa käyntikertaa ja 760 000 kävijää. Sivustojen kävijämäärät ovat yleisesti laskussa tekoälyn nopeasti kasvaneen käytön vuoksi: tietoa ei enää haeta alkuperäisestä lähteestä AI:n antaman vastauksen jälkeen. Verkkopalvelussa odotettu ja tärkeä kehittämissuunnitelma, jäsenyhdistysten uusi sivualusta, valmistui tavoiteaikataulussa tiimin yhden työntekijän resurssivajeesta huolimatta.

Digimarkkinointi oli yksi vuoden kehittämiskohteita ja toi hyviä tuloksia: näyttökertoja kertyi Metan kanavissa yli 22 miljoonaa (kasvua 56 %) ja mainonta tavoitti 2,7 miljoonaa some-käyttäjää (kasvua 59 %). Metan kanavien lisäksi digimarkkinointiin panostettiin LinkedInissä ja uutena kokeiluna TikTokissa. Molemmista saatiin hyviä tuloksia. Hyvää lisänäkyvyyttä toi myös vaikuttajamarkkinointi, josta osa toteutui vaikuttajien omasta aloitteesta ja pro bono. Uutiskirjeen tilaajia on yhteensä jo 62 600 ja kuluttajakirjeen avausprosentti edelleen 50 prosenttia.

Maailman mielenterveyspäivä on vuosi vuodelta tunnetummaksi kasvanut teemapäivä, joka näkyi 120 verkkomediassa ja yhdistysten ansiosta 30 paikkakunnalla eri puolilla Suomea. Tärkeitä kohtaamispaikkoja olivat myös kasvatusalan Educa-messut, eduskunnassa toteutettu 112-päivä, Psykologipäivät sekä Ruisrock ja muut kesän festarit.

Yrityslahjoitusten kasvu siivitti ennätystulokseen

Vuoden näkyvin varainhankintateko oli Vain elämää -ohjelman MIELI-jakso marraskuun lopulla. Artistit Johannes Brotherus, VIIVI, Käärijä, Vesta, Lauri Haav, Jonna Tervomaa, Pelle Miljoona ja Mikki Kauste kokivat mielenterveysteeman aidosti omakseen, mikä kuului keskusteluissa. Biisien ja keskustelujen välissä nähtiin erilaisten ihmisten kokemuksia vaikeista elämäntilanteista, avuntarpeesta ja saadusta tuesta. MIELI-työstä tutuksi tulivat niin Kriisipuhelin ja -vastaanotot, vertaisryhmät, Sekasin-chat kuin itsemurhien ehkäisykeskuksenkin työ – sekä paljon kuvissa näkynyt Mielinauha. Keräystulos jäi vain puoleen tavoitteesta, mutta tunnettuus varmasti kasvoi. Ohjelma tavoitti yli 200 000 katsojan yleisön ja sai runsaasti huomiota myös some-kanavissa.

Tv-näkyvyyttä toi myös Uuden musiikin kilpailu helmikuussa. Sitä seurasi ennätysyleisö, keskimäärin 1,48 miljoonaa katsojaa. Maksullisen äänestyksen tuotto lahjoitettiin MIELI ry:lle.

Kokonaisuutena varainhankinta teki ennätyksen, bruttotulos oli 4 650 000 e. Merkittävin muutos oli yrityslahjoitusten kasvu, jonka taustalla oli uusien kumppanuuksien hankkiminen. Tulevaisuuden rahoituksen turvaamiseksi oleellista on onnistuminen myös kuukausilahjoittamisessa. Maksavia kuukausilahjoittajia oli vuodenvaihteessa 4741, heistä uusia 2638. Lahjoittajien sitoutuminen on kuitenkin iso haaste. Sitoutumista pyritään vahvistamaan hyvällä lahjoittajasuhteiden hoidolla samalla tunnistaen, että eniten kuukausilahjoittamiseen vaikuttava tekijä on yleinen taloudellinen tilanne.

Kuukausilahjoittajia ja yrityskumppaneita hankittiin face-to-face ja telekampanjoilla. Feissaus aletaan nähdä jo vakiintuneena varainhankintakeinona, mutta ovelta ovelle -malli herätti edelleen jonkin verran kysymyksiä. Feissausta tehtiin myös tapahtumissa kuten I love me -messuilla ja lentokentällä. I love me -messuilla yleisön suosikki oli Huolituoli. Myös MIELI-asiantuntijoiden puheenvuorot saivat hyvää palautetta.

Kampanjoista sekä joulukeräys että keväinen Mielinauha ylittivät tavoitteensa. Mielinauha-kasvona oli Jenni Vartiainen ja kampanjaviesti oli Ei anneta yhdenkään liekin hiipua. Nauha kuvasi välillä haurastakin elämänliekkiä ja sen suunnitteli Vuoden nuori suunnittelija -kilpailun voittanut Arttu Åfeldt. Joulukampanja toteutettiin tutulla Sytytä valo -teemalla. Kampanjassa oli mukana Pehmoainon biisiä "Maasta taivaaseen."

Varainhankintaa tehdään ja kehitetään kovassa kilpailutilanteessa tavoitteellisesti ja monipuolisesti. Lahjoitustuotteista Mielipotti on jo löydetty hyvin omien keräysten toteutuslupana, Lahjoituskorttia tehdään tutuksi ja Päivätyökeräyksiä aktivoidaan. Uusin kokeilu on syksyn aikana työstetty testamenttikonsepti.

10. DIGIKYVYKYYKSIÄ JA TEKÖÄLYOSAAMISTA VAHVISTETTIIN

MIELI ry:n uudistetun strategian yhtenä linjauksena on digikyvykkyysien vahvistaminen. Tämän linjauksen mukaisesti järjestön henkilöstön piirissä toteutettiin vuonna 2025 laajat tietojärjestelmä- ja tekoälykartoitukset. MIELI ry:lle myös luotiin järjestön ensimmäiset tekoälylinjaukset ja se liittyi mukaan useampaan tekoälykehityshankkeeseen. MIELI ry pyrkii ennen pitkää olemaan kansalaisjärjestökentän ajatusjohtaja ja suunnannäyttävä tekoälyn viisaassa, tehokkaassa, eettisessä ja vastuullisessa hyödyntämisessä. Verkostoituminen sekä muiden kanssa ja muiden kautta tekeminen, vahva asiantuntijuus ja sen levittäminen, uteliaisuus, ratkaisukeskeisyys, kehittämisorientaatio ja kehittyvän teknologian näkemyksellinen hyödyntäminen ovat keskeisiä elementtejä "MIELI-yhteisön tavassa tehdä". Siksi MIELI ry:n tekoälynäkemyksiä ja digikyvykkyksiä jaetaan myös laajemmalle sen jäsenyhdistyskenttään sekä koko suomalaisen järjestökenttään. Uudistajuus on yksi MIELI ry:n keskeisistä viidestä toimintaa ohjaavasta arvosta.

MIELI ry:n muissa ICT-toiminnoissa kiinnitettiin erityistä huomiota toiminnan kustannustehokkuuteen, hankintojen kokonaistaloudelliseen järkevyyteen, korkeaan tietosuojan ja –turvan tasoon sekä toimittaja- ja alihankkijayhteistyön tehokkaaseen johtamiseen. Tuottavuutta ja vaikuttavuutta lisääviin ratkaisuihin tulee uskaltaa investoida rohkeasti tai niiden käyttöä tulee vähintään kokeilla, kun taas tuottavuus- tai vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista haittaavista ratkaisuista tulee uskaltaa luopua. Järjestelmäkehityspoolella MIELI ry teki vuonna 2025 merkittävän julkaisun lanseeratessaan suomalaiselle järjestökentälle tarjottavan Tukinet-alustan (<https://tukinet.fi/>) uuden version.

11. LIIKETOIMINTOJA KEHITETTIIN UUDEN STRATEGIAN MUKAISESTI

MIELI ry:n uudistetun strategian yhtenä painopistealueena on liiketoimintojen kehittäminen tukemaan järjestön mission toteuttamista sekä vahvistamaan sen rahoitusasemaa. Liiketoimintojen avulla pyritään monimuotoistamaan MIELI ry:n henkilökunnan monipuolisten osaamisten hyödyntämistä. Potentiaalisina liiketoiminta-alueina on tunnistettu muiden muassa koulutus-, konsultointi- ja työnohjaustoiminta sekä muu työelämäyhteistyö, terapiapalvelut, kiinteistö- ja yhteisökampusliiketoiminnot sekä erilaiset tuotteistetut lisenssit ja sertifikaatit, kuten Hyvän mielen työpaikka -merkin jatkokehittäminen. Strategian mukaisesti MIELI ry:n liiketoimintojen tulee tukea ja vahvistaa sen brändiä ja ne eivät saa vaarantaa järjestön rahoitusasemaa.

Vuoden 2025 aloitettiin strategian mukaisesti tunnustelut mahdollisten liiketoimintakumppanien kanssa. Tavoitteena on tunnistaa luontevia järjestö-, säätiö- ja yrityskumppaneita, joiden kanssa partneroitumalla MIELI ry:n kyvykkyksiä ja osaamisia on mahdollista tarjota tehokkaasti ja vaikuttavasti kilpailuilla markkinoilla, ilman raskaita alkuinvestointeja. Hyvin edenneiden kumppanuustunnustelujen lisäksi MIELI ry:llä toteutettiin henkilöstön osaamiskartoituksia osana liiketoimintojen kehitystä. Ensimmäisten uusien liiketoimintapilottien odotetaan alkavan vuoden 2026 ensimmäisellä puoliskolla.

MIELI ry:n tämänhetkisistä omista liiketoiminnoista merkittävin on sen kokonaan omistama yhteiskunnallinen yritys Lapinlahden Lähde Oy. Yhtiö on keskittynyt Lapinlahden entisen sairaalan ylläpito-, vuokraus- ja yhteisötoimintaan Helsingissä. Yhtiö saavutti vuodelle 2025 asettamansa tavoitteet.

Tilikausi 2025 oli Lapinlahden Lähde Oy:lle moneen vuoteen ensimmäinen liiketaloudellisesti tappiollinen. Tämä oli kuitenkin odotettavaa ja suunniteltua, sillä yhtiön organisaatiota on kasvatettu merkittävästi tulevaan kasvuun ja kasvaviin vastuisiin valmistautumiseksi. Lapinlahden Lähde Oy:n

asiakaspalvelu- ja kiinteistöiimejä vahvistetaan, jotta yhtiö on valmis toimimaan Lapinlahden sairaalassa sen omistajan, Helsingin kaupungin, pitkäaikaisena strategisena kiinteistöoperaattorikumppanina, sekä avaamaan uusia satelliittikohteita Lapinlahden lisäksi.

Lapinlahdessa valmistaudutaan myös alueen arvorakennusten tuleviin mittaviin kunnostuksiin. Tämän toimintakertomuksen kirjoitushetkellä on odotettavissa, että kunnostukset alkaisivat vuoden 2028 alkupuoliskolla. Näin ollen Lapinlahden Lähde Oy:n ja Lapinlahti-yhteisön toiminta jatkuisi nykymuotoisena ainakin vuoden 2027 loppuun asti. Lapinlahti-yhteisön tavoitteena on, että peruskorjaukset toteutetaan vaiheittain niin, että alueen mielenterveys- ja kansalaistoiminnan pitkää perinnettä jatkava toiminta voi jatkua alueella keskeytyksettä, että Lapinlahden tulevaakin toimintakonsepti perustuu kansalaislähtöiseen, kaikille avoimeen ja saavutettavaan mielenterveyden, taiteen, kulttuurin, tieteen ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden yhteisötalotoimintaan, ja että Lapinlahden sairaalan kansallinen kulttuuriperintö säilyy julkisessa omistuksessa myös pitkälle tulevaisuuteen.

Lapinlahden Lähteen työllistävän osallisuustoiminnan, Osallisuuden polkujen, vaikuttavuuden lisäämistä jatkettiin siten, että yhtiö kykenee parantamaan ja selkiyttämään työ- ja osallisuustoimintaan osallistuvien henkilöiden jatkotyöllistymispolkuja ja työkykyä. Osallisuuden polkujen avulla tavoitellaan ohjelmaan osallistuvien hyvinvoinnin ja toimintakyvyn parantumista sekä osallisuuden, pystyvyyden, merkityksellisyyden ja toimijuuden tunteen vahvistumista. Merkittävimpänä uutena avauksena vuonna 2025 Lapinlahden Lähde käynnisti jatkotyöllistämistä tukevan yhteistyön kansainvälisen rekrytointi- ja henkilöstövuokrausyrityksen Adecon ja ESR+ -rahoitteisen Kohti työelämän eri polkuja –hankkeen kanssa.

Vuonna 2025 Lapinlahden Lähteestä tuli eurooppalaisen Trans Europe Halles (TEH) –verkoston täysjäsen. TEH kokoaa yhteen yli 170 ruohonjuuritason kulttuurikeskusta yli 40 maasta Euroopassa. Valinta verkoston täysjäseneksi nostaa Lapinlahden Lähteen Suomen vaikutusvaltaisimpien kulttuuritoimijoiden joukkoon eurooppalaisessa ruohonjuuritason kulttuuriverkostossa. TEH-verkoston lisäksi Lapinlahden Lähde liittyi vuonna 2025 myös osaksi suomalaista Taiteen ja kulttuurin tilat –verkostoa.

12. TALOUDEN SOPEUTUS ONNISTUI HALLITUSTI

MIELI ry:n toiminnan 2019 alkaneen kasvun vuodet taittuivat 2024 alkaneisiin avustusleikkauksiin. Talouden tasapainottaminen sekä tehtävien priorisointi ja töiden uudelleen järjestäminen onnistuttiin toteuttamaan hallitusti. Panostukset omaan varainhankintaan ovat mahdollistaneet toiminnan rahoittamisen ja tilikaudella 2025 varsinaisen toiminnan volyyymi kasvoi taas saavuttaen 16,3 miljoonaa euroa. Tilikausi oli 329 000 euroa ylijäämäinen, kun budjetoitu alijäämä oli 39 000 euroa. Tilikauden tulosta paransi onnistuneen varainhankinnan lisäksi 138 000 euron testamenttilahjoitus. Kasvu kohdistui erityisesti kriisiauttamiseen sekä lasten ja nuorten mielenterveyden edistämiseen. Yksityiskohtaisen kuvan toiminnan kohdentumisesta antaa tilinpäätöksen liitetiedoissa oleva erittely toiminnoittain ja avustuskohteittain.

Joulukuussa 2025 julkaistiin STEA-avustuksiin kohdistuvat 261 000 euron leikkaukset. Avustusleikkausten ja tulevaisuuden näkymiin liittyvien merkittävien epävarmuuksien vuoksi tammikuussa 2026 käytiin muutosneuvottelut. Vuoden 2026 aikana on edelleen tarpeen suunnitella toimintaa ja hoitaa taloutta siten, että yhdistyksen talous tulee olemaan tasapainossa huolimatta valtionavustusten leikkauksista. Tämä on välttämätöntä, jotta järjestön oma pääoma ei vaarannu. Maailmanpolitiikan epävakauden takia rahamarkkinoiden kehitys on edelleen vaikeasti ennakoitavissa.

Taloudellisen aseman vakaana pitäminen edellyttää rahoituksen monipuolistamista siten, että toimintaan löydetään uusia rahoituslähteitä ja strategisia yhteistyökumppanuuksia.

MIELI Suomen Mielenterveys ry:n palveluksessa oli 2025 lopussa 165 (156) työntekijää, joista vakituksessa työsuhteessa oli 131 (116) ja määräaikaisessa työsuhteessa 34 (40) työntekijää. Kasvua edelliseen vuodenvaihteeseen verrattuna oli 9 henkilöä. Henkilökunnasta oli naisia 135 ja miehiä 30. Henkilöstön keski-ikä on noin 47 vuotta. Sairauspoissaolojen määrä toimintavuonna oli 8,0 pv/hlö (ed. vuosi 8,1 pv/hlö). Henkilöstökulut olivat 9,3 M€ euroa, missä oli kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 478 000 euroa, noin 5 prosenttia.

Johtoryhmään kuuluivat toiminnanjohtaja, hallintojohtaja, järjestöjohtaja, työelämä ja ikääntyneet - osaston johtaja, kriisitoimintojen johtaja, lapset ja nuoret -osaston johtaja sekä viestintäjohtaja. Myös Rikosuhripäivystyksen toiminnanjohtaja ja kehittämisspäällikkö osallistuivat johtoryhmän työskentelyyn. Syksyllä johtoryhmään liittyivät talousjohtaja ja ICT-, kiinteistö- ja liiketoimintajohtaja, joille siirtyi joulukuussa eläköityvän hallintojohtajan tehtäviä. Kehittämisspäällikkö toimi johtoryhmän sihteerinä.

Mieli Suomen Mielenterveys ry:n liittokokous pidettiin 27.4.2025 Helsingissä. Liittohallitus piti toimintavuoden aikana seitsemän kokousta ja työvaliokunta viisi kokousta. Asiantuntijaelimenä toimiva talousvaliokunta kokoontui neljästi. Kokouksiin oli mahdollista osallistua myös etäyhteydellä.

	2025	2024	2023	2022	2021
Tuotot (t€)	18 753	16 946	18 649	17 436	15 846
Henkilöstö lkm	165	156	174	184	165
Ay+Ak, STEA, kpl	10	10	10	8	9
C, STEA, kpl	4	5	4	7	5
Muut avustukset, kpl	28	29	31	29	26
Muut kohteet, kpl	3	3	3	3	3
Yhteensä kpl	45	47	48	47	43